

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

ESTAT DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS 2012-2015

CAPÍTOL 7:

MEDI MARÍ

Versió 1.0.
Març de 2018

En col·laboració amb:

Índex

1. INTRODUCCIÓ.....	5
2. ESTAT	6
2.1. Control de la qualitat de les aigües de bany.....	6
2.2. Biodiversitat.....	11
2.2.1. Llistes Vermelles d'Espècies.....	12
2.2.2. Inventari Espanyol d'Hàbitats i Espècies Marines.....	14
2.3. Projecte Life Indemares.....	15
2.4. Ecosistemes.....	16
3. PRESSIONS.....	19
3.1. Pressions des del litoral.....	19
3.1.1. Artificialització de la costa.....	20
3.1.2. Contaminació.....	26
3.2. Pressions des de la mar.....	29
3.2.1. Pesca.....	29
3.2.2. Contaminació.....	32
3.2.3. Plagues i espècies invasores	34
4. RESPOSTES.....	36
4.1. Normativa.....	36
4.1.1. Competències.....	36
4.1.2. Normativa comunitària i superior.....	37
4.1.3. Normativa estatal.....	38
4.1.4. Normativa autonòmica.....	39
4.1.5. Protecció d'espècies marines.....	39
4.2. Estratègies marines.....	41
4.3. Protecció de superfície marina.....	42
4.4. Distintius ambientals.....	46
4.5. Protecció de praderies de Posidonia en zones LIC de les Balears.....	48
4.6. Publicacions.....	49
4.7. Actuacions de protecció de la costa.....	50
5. INDICADORS.....	51

Índex de taules

Taula 1. Nombre de punts de mostreig i zones de bany de les Illes Balears.....	6
Taula 2. Valoració puntual de la qualitat de les aigües de bany.....	8
Taula 3. Evolució del percentatge d'aigües marítimes aptes per al bany de les Illes Balears.....	8
Taula 4. Evolució de la qualitat de les aigües de bany (%) a les Illes Balears per illes.....	8
Taula 5. Quadre resum de la categoria de conservació dels peixos marins de les Balears, en comparació amb la distribució per categories de l'any 2000.....	13
Taula 6. Nombre d'espècies amenaçades a les Illes Balears.....	13
Taula 7. Valoració global de l'estat ecològic de les masses d'aigua costanera de les Balears.....	17
Taula 8. Valoració global dels canvis d'estat ecològic de les masses d'aigua costanera avaluades.....	17
Taula 9. Evolució de la urbanització litoral a les Illes Balears (% de sòl de costa).....	20
Taula 10. Superfície urbanitzada a menys d'1 km de la costa de les Illes Balears.....	22
Taula 11. Superfície urbanitzada a menys d'1 km de costa de les Illes Balears el 2012.....	22
Taula 12. Evolució del nombre de ports esportius i amarratges.....	23
Taula 13. Trànsit de vaixells en ports estatals.....	24
Taula 14. Trànsit de creuers en ports estatals.....	24
Taula 15. Operacions de dragatge realitzades a les Balears amb abocament a aigües marines.....	25
Taula 16. Aigua depurada abocada al mar (m ³):.....	26
Taula 17. Abocaments d'aigua de refrigeració m ³ /any.....	26
Taula 18. Nombre d'accidents amb abocaments d'hidrocarburs.....	27
Taula 19. Evolució de la pesca (captures) a les Illes Balears (%).....	31
Taula 20. Evolució de llicències de pesca recreativa.....	31
Taula 21. Evolució dels residus recollits al mar (tones).....	33
Taula 22. Espècies de peixos protegides i regulades.....	40
Taula 23. Superfície marina protegida (Ha) (2015).....	43
Taula 24. Fitxa tècnica de la Reserva marina del llevant de Mallorca-Cala Rajada.....	43
Taula 25. Evolució de la superfície marina protegida de les Illes Balears (ha).....	45
Taula 26. Fitxa tècnica de l'Arxipèlag de Cabrera.....	46
Taula 27. Platges guardonades amb distintius ambientals a les Illes Balears.....	47
Taula 28. Percentatge de platges guardonades amb bandera blava per illes.....	47
Taula 29. Ports guardonats amb distintius ambientals a les Illes Balears.....	48
Taula 30. Qualitat i variació de les aigües de bany litorals (Indicador 7.1 i 7.2).....	51
Taula 31. Llistes vermelles que falten per elaborar (Indicador 7.3).....	52
Taula 32. Percentatge d'espècies de peixos marins protegits sobre el total (Indicador 7.4).....	54
Taula 33. Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins (Indicador 7.5).....	55
Taula 34. Urbanització litoral (Indicador 7.6).....	56
Taula 35. Evolució dels ports esportius i amarratges (Indicador 7.7).....	57
Taula 36. Aigua depurada abocada al mar (m ³) (Indicador 7.8).....	58
Taula 37. Evolució percentual de la pesca. Captures (Indicador 7.9).....	59
Taula 38. Tones de residus recollits al mar (Indicador 7.10).....	60
Taula 39. Nombre d'accidents amb abocament d'hidrocarburs (Indicador 7.11).....	61
Taula 40. Espècies vegetals invasores (Indicador 7.12).....	62
Taula 41. Superfície marina protegida (Indicador 7.13).....	63
Taula 42. Platges amb distintius de qualitat ambiental (Indicador 7.14).....	64

Índex de gràfiques

Gràfic 1. Evolució de la qualitat de les platges en %.....	9
Gràfic 2. Evolució de la qualitat de l'aigua apta per al bany de les Illes Balears els resultats de la qual van ser excel·lents.....	10
Gràfic 3. Evolució temporal del nombre d'incidències on la valoració de la mostra no apta per al bany.....	11
Gràfic 4. Percentatge de costa urbanitzada en els diferents anys d'estudi.....	20
Gràfic 5. Residus recollits al mar (kg).....	33

Índex d'Il·lustracions

Il·lustració 1. Delimitació de la proposta del LIC del canal de Menorca (en vermell) i de les noves ZEPAS declarades en el marc del projecte INDEMARES.....	16
Il·lustració 2. Canvis en l'Estat Ecològic de les masses d'aigua costaneres.....	18
Il·lustració 3. Límits i mallat a la Demarcació Valencianobalear.....	42
Il·lustració 4. Pla de situació i zonificació de les reserves marines autonòmiques.....	43
Il·lustració 5. Pla de situació i zonificació de la Reserva Marina del Llevant de Mallorca.....	44

1. INTRODUCCIÓ

A través d'aquest informe s'analitza el medi marí a les Illes Balears, ja que es considera un vector determinant, tant a nivell ambiental, social, com econòmic, per la seva condició d'arxipèlag.

És complex elaborar aquest estudi ja que d'una banda existeixen multitud de competències i d'agents socials implicats en la gestió de l'ambient marí (Demarcació de Costes, Govern autonòmic, Consells Insulars, Ajuntaments costaners, Ports de l'Estat, Ports de les Illes Balears, etc.) que fa que molts estudis no es realitzin amb la periodicitat que seria desitjable per poder extreure conclusions encertades i poder prendre les decisions preventives amb la rapidesa necessària i d'altra banda la mateixa complexitat del medi marí respecte al medi terrestre.

Aquest capítol igual com la resta de vectors és organitzat en els diferents apartats d'Estat, Pressió i Respostes.

En l'apartat **d'Estat** la informació es classifica en dades fisicoquímiques, dades sobre la biodiversitat, és a dir espècies de flora i fauna i, finalment, informació sobre l'estat ecològic del medi marí.

L'apartat de **pressió** està subdividit en aquelles pressions que afecten tant el medi marí com al mateix litoral. Aquest medi està sotmès a nombroses pressions, principalment a causa de processos de contaminació i a les pressions urbanístiques a què està sotmesa la costa. Aquests fenòmens s'accentuen a les Illes per l'alta afluència turística.

Les **respostes** que s'han previst s'organitzen en normativa, seguida de la resta d'accions que es duen a terme. Entre aquestes una de les més destacades és la protecció dels espais marins. L'apartat de respostes és especialment complex perquè les accions vénen de diferents nivells de gestió, des de l'àmbit internacional fins a l'autonòmic. En els últims anys s'han produït considerables canvis normatius, canvis en nomenclatura i procediments que modifiquen alguns indicadors o l'evolució dels mateixos, obligant-nos a ser prudents en la seva interpretació.

Com ja s'ha insistit al llarg de la majoria de capítols, cal tenir present les relacions d'aquest capítol amb la resta de vectors analitzats.

En aquest cas, cal remarcar la importància dels capítols següents:

- **Aigua:** Les aportacions naturals i, sobretot artificials d'aigua, sediments i contaminants per part de torrents i altres vies d'arribada de vessament superficial i subterrània afecten de forma determinant la qualitat de les aigües litorals. Els cabals de les aigües depurades que arriben per emissaris també afecten de manera important la qualitat de l'aigua.
- **Sòls:** L'ús del sòl a les diverses conques és determinant de la quantitat i qualitat de les aportacions al mar. L'erosió i la sedimentació dels volums erosionats en un lloc o un altre afecten directament els fons costaners i les seves comunitats.
- **Medi terrestre:** Molts dels espais protegits declarats són àrees protegides marines. Les zones humides litorals -que a les Illes són gairebé totes les zones humides- i els sistemes dunars són inseparables, en el seu funcionament, del litoral. A més, una part molt important de la pressió recreativa en espais naturals es produeix precisament al litoral.
- **Biodiversitat terrestre.** La separació entre biodiversitat terrestre i marina és impossible en nombroses espècies, moltes d'aquestes amenaçades: aus marines, el vell marí (*Monachus monachus*), tortugues marines, habitants dels illots...

2. ESTAT

L'estat del medi marí es descriurà a partir dels paràmetres principals següents:

- Qualitat de les aigües de bany: que donen suport als ecosistemes i els organismes que viuen al medi marí.
- Biodiversitat: La situació de la flora i fauna del mar.
- Ecosistemes: Les característiques i el funcionament d'aquests organismes, entre ells i amb el medi físic que els condiciona.

2.1. Control de la qualitat de les aigües de bany

Les Illes Balears disposen de 1.428 km de costa. 623 de Mallorca, 299 de Menorca, 239 d'Eivissa, 85 de Formentera, 40 de Cabrera i els 142 restants d'altres illots.

El "control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears" es basa en el [Reial Decret 1341/2007, d'11 d'octubre, sobre la gestió de la qualitat de les aigües de bany](#) (BOE núm. 257, de 26 d'octubre de 2007), que és la conseqüència d'incorporar a la legislació espanyola la [Directiva 2006/7/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de febrer de 2006, relativa a la gestió de la qualitat de les aigües de bany](#) (DOUE L núm. 64, de 4 de març de 2006).

La Conselleria de Salut a través de la [Direcció General de Salut pública i Participació del Govern de les Illes Balears](#), realitza nombrosos anàlisis durant l'època de bany a les principals zones de bany. Encara que l'objectiu és sanitari, és el sistema de vigilància periòdic de qualitat de l'aigua marina més estès de les Illes.

Les aigües de bany es defineixen com qualsevol element d'aigües superficials on es prevegi que puguin banyar-se un nombre important de persones o existeixi una activitat propera relacionada directament amb el bany i en el qual no hi hagi una prohibició permanent de bany ni s'hagi formulat una recomanació d'abstenir-se i on no hi hagi perill objectiu per al públic.

La temporada de bany a les Illes Balears està establerta del 8 de maig al 8 d'octubre. Per a tot el període d'anàlisi (2012-2015) estan censades 157 zones de bany amb un total de 194 punts de mostreig al llarg de tota la costa, repartides en 32 municipis¹.

Taula 1. Nombre de punts de mostreig i zones de bany de les Illes Balears

MALLORCA				MENORCA		
Municipi	Zones de bany	Punts de mostreig		Municipi	Zones de bany	Punts de mostreig
Alcúdia	6	10		Alaior	2	2
Andratx	4	5		Es Castell	2	2
Artà	1	1		Ciutadella	9	9
Calvià	10	18		Ferreries	1	2

¹ Per al detall de totes les zones de bany i punts de mostreig de la xarxa de vigilància es pot consultar aquest link: <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST1505ZI225837&id=225837>

MALLORCA				MENORCA		
Campos	3	3		Maó	4	4
Capdepera	7	7		Es Mercadal	5	5
Felanitx	4	4		Es Migjorn Gran	2	2
Llucmajor	5	5		Sant Lluís	5	5
Manacor	10	10		TOTAL	30	31
Muro	1	3		EIVISSA		
Palma	5	13		Eivissa	3	4
Pollença	6	10		Sant Antoni	5	6
ses Salines	3	3		Sant Joan	8	8
Sant Llorenç	3	3		Sant Josep	13	14
Santa Margalida	3	4		Santa Eulària	9	9
Santanyí	7	7		TOTAL	38	41
Sóller	1	4		FORMENTERA		
Son Servera	5	5		Sant Francesc	6	7
TOTAL	84	115		TOTAL	6	7

Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació [“Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears”](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

Les dades que es donen en aquest informe fan referència a la catalogació de la qualitat de l'aigua de bany després d'una anàlisi de la seva evolució anual. La informació de les anàlisis parcials és publicada periòdicament pel Govern Balear i pels Ajuntaments. En finalitzar la temporada de bany s'efectua una avaluació i qualificació de cada un dels punts de mostreig conforme als criteris establerts per la normativa i posteriorment es realitza una valoració dels resultats obtinguts.

Les mostres d'aigües de bany de Mallorca i Menorca s'analitzen al Laboratori de Salut Pública de Mallorca i les mostres d'Eivissa i Formentera al Laboratori de Salut Pública d'Eivissa.

Excepcionalment, algunes mostres de Menorca poden ser analitzades en un laboratori privat de Menorca. Els mètodes utilitzats als laboratoris de la Conselleria de Salut són els següents:

- Per a *Escherichia coli*: UNE A ISO 9308-2 pel NMP i excepcionalment UNE A ISO 9308-1 per filtració de membrana.
- Per a Enterococos intestinals: UNE A ISO 7899-1 pel NMP i excepcionalment UNE A ISO 7899-2 per filtració de membrana.

Basant-se en els resultats obtinguts de cada una de les mostres recollides durant la temporada de bany, es fa una valoració puntual de la qualitat de l'aigua de bany en cada punt de mostreig. Els criteris establerts són els següents:

Taula 2. Valoració puntual de la qualitat de les aigües de bany

Paràmetre (en UFC o NMP/100ml) ²	Apta per al bany	Bany no recomanat	Prohibició de banyar-se
<i>Enterococos intestinals</i>	Fins a 200	De 201 a 1.000	Més de 1.000
<i>Escherichia coli</i>	Fins a 500	De 501 a 2.000	Més de 2.000

Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació [“Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears”](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

A continuació s'exposen els resultats publicats a les publicacions del control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears per als anys d'estudi (2011-2015) i l'any previ 2010 com a punt de partida.

El percentatge de zones de bany analitzades amb una qualitat d'aigua apta³ a les Illes Balears és pràcticament la totalitat de les aigües marítimes. Les dades ofertes s'exposen a la següent taula:

Taula 3. Evolució del percentatge d'aigües marítimes aptes per al bany de les Illes Balears

Tipus	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentatge d'aigües aptes per a bany	99,49	98,98	98,43	98,45	99,48	98,45
Variació del percentatge d'aigües aptes per a bany	0,01	-0,51	-0,56	0,02	1,05	-1,04

Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació [“Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears”](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

A continuació, s'ofereixen les dades per illa per a la sèrie d'anys estudiat sobre la qualitat de l'aigua de bany.

Taula 4. Evolució de la qualitat de les aigües de bany (%) a les Illes Balears per illes

	Illa	Excel·lents	Bones	Suficients	Insuficients	Sense qualificar
2015	Mallorca	84	10,5	3,5	2	0
	Menorca	81	13	3	3	0
	Eivissa	93	7	0	0	0
	Formentera	100	0	0	0	0
	Illes Balears	86	10	3	1	0
2014	Mallorca	91	7	2	0	0
	Menorca	84	6,5	6,5	3	0
	Eivissa	95	5	0	0	0
	Formentera	100	0	0	0	0
	Illes Balears	91	6	2	1	0

² Unitats formadores de colònies o número més probable per cada 100 ml.

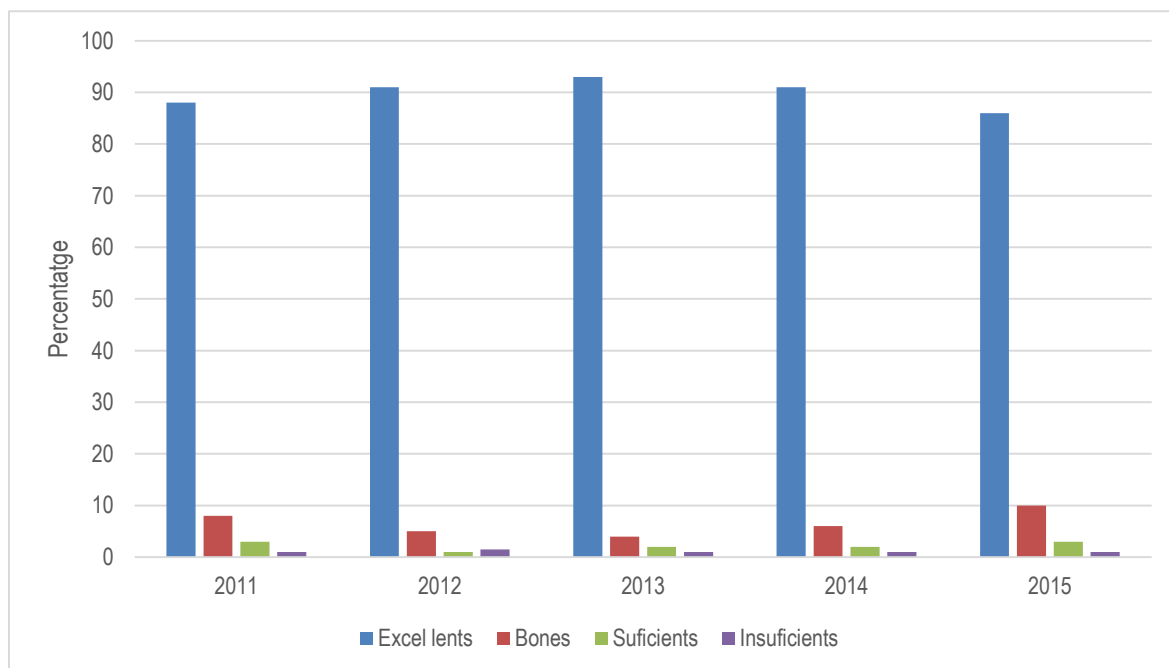
³ Per intentar fer representatiu aquest indicador es consideren a aquest efecte (tenint en compte el Real decret 1341/2007, i el Reial Decret 734/1998) com aigües aptes per al bany les de qualitat excel·lent, bona i suficient a partir de 2011 i les d'excel·lent i apta per a l'any 2010.

	Illa	Excel·lents	Bones	Suficients	Insuficients	Sense qualificar
2013	Mallorca	93,9	1,7	2,6	1,7	0
	Menorca	83,8	9,6	3,2	3,2	0
	Eivissa	95	5	0	0	0
	Formentera	100	0	0	0	0
	Illes Balears	93	4	2	1	0
2012	Mallorca	89	6	1	2	2
	Menorca	87	6	3	3	0
	Eivissa	98	2	0	0	0
	Formentera	100	0	0	0	0
	Illes Balears	91	5	1	1,5	1,5
2011	Mallorca	85	10	4	1	0
	Menorca	90	7	0	3	0
	Eivissa	95	5	0	0	0
	Formentera	100	0	0	0	0
	Illes Balears	88	8	3	1	0

Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació ["Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears"](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

Gràfic 1. Evolució de la qualitat de les platges en %

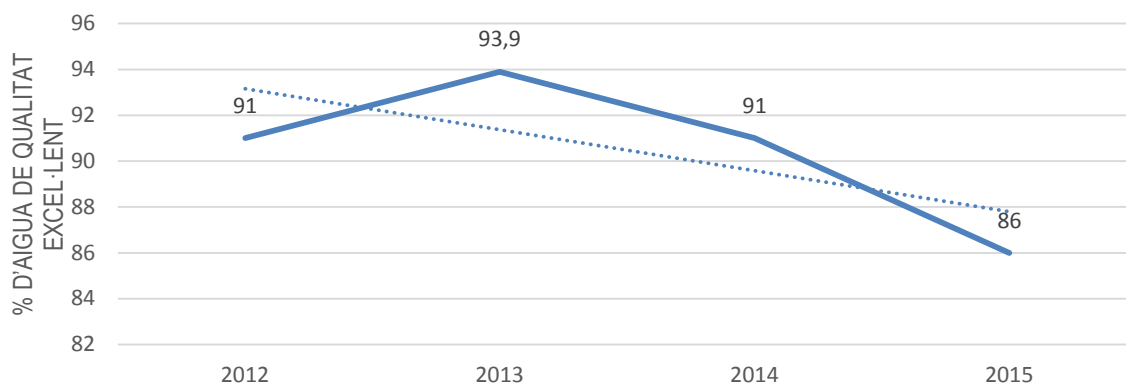
Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació ["Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears"](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

A partir d'aquestes dades, es pot concloure que la qualitat de les aigües, de forma global, **és molt alta**, ja que per a totes les Illes més del 80% de les aigües de bany són considerades com a **excel·lents**. Es pot destacar el cas de Formentera els resultats del qual són excel·lents en el 100% dels casos.

De fet el 2012, el 2013, el 2014 i el 2015 un 91%, 93,9%, 91% i un 86%, respectivament, de les zones de bany mostrejades presentaven una **qualitat excel·lent**. No obstant això, i tal com s'aprecia en la gràfica adjunta, la tendència d'aquests anys mostra un descens lleuger d'aquesta qualitat.

Gràfic 2. Evolució de la qualitat de l'aigua apta per al bany de les Illes Balears els resultats de la qual van ser excel·lents

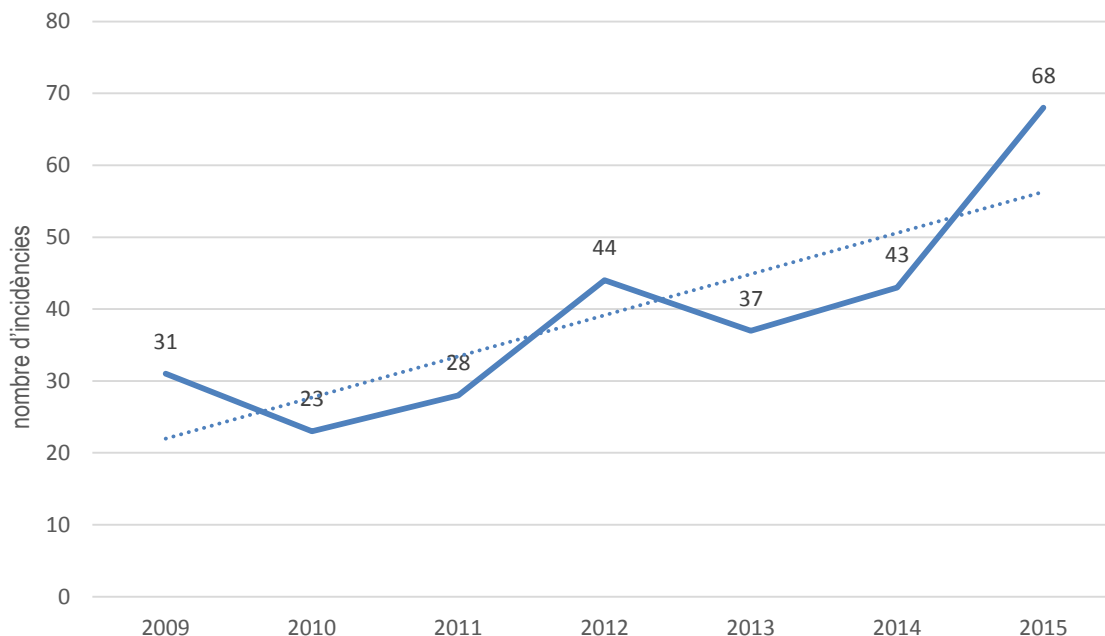
Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació [“Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears”](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, respectivament, del Govern de les Illes Balears.

També és interessant analitzar el nombre d'incidents (nombre de vegades en què la valoració puntual de la mostra no és apta per al bany). Cal ressaltar els incidents reiterats **d'abocaments d'aigües fecals** dels últims anys, sobretot l'any 2015. En analitzar les mostres de forma individualitzada, per identificar les incidències, s'obtenen els resultats següents:

- El 2012 un 2,13% de les 2063 mostres recollides van ser no conformes. Hi va haver almenys 44 incidències de contaminació microbiològica al llarg de la temporada de bany. Això es tradueix que en 12 ocasions es va prohibir el bany i 32 era no recomanable banyar-se.
- El 2013 un 1,8% de les 2045 mostres recollides van ser no conformes. Hi va haver almenys 37 incidències de contaminació microbiològica. Això es tradueix que en 12 ocasions es va prohibir el bany i en 25 no era recomanable banyar-se.
- El 2014 un 2,8 % de les 1880 mostres recollides van ser no conformes. Hi va haver almenys 43 incidències de contaminació microbiològica al llarg de la temporada de bany. Això es tradueix que en 9 ocasions es va prohibir el bany i en 34 no era recomanable banyar-se.
- El 2015 aquesta situació empitjora i, de les 1914 mostres realitzades, un 4,3% es van considerar no conformes. Hi va haver 68 incidències de contaminació microbiològica i va haver de prohibir-se el bany fins i tot en 24 ocasions.

Gràfic 3. Evolució temporal del nombre d'incidències on la valoració de la mostra no apta per al bany

Font: Elaboració pròpia a partir de la Publicació [“Control sanitari de les aigües de bany de les Illes Balears”](#) per a les anualitats 2010-2015 publicat per la Direcció General de Salut Pública i Participació, del Govern de les Illes Balears.

2.2. Biodiversitat

En aquest apartat es pretén sintetitzar la informació disponible respecte a les espècies naturals al mar a les Illes Balears, així com el seu estat de conservació.

En primer lloc, les **Llistes Vermelles**, que són fitxes realitzades per especialistes que analitzen a nivell d'espècie o subespècie, les seves característiques principals i distribució, i determinen el grau d'amenaça a la seva supervivència en l'àmbit geogràfic tractat. Aquestes llistes proporcionen informació sobre la situació de les espècies considerades que és utilitzada per donar protecció legal, això no significa que a part de les que s'analitzin en aquestes llistes no n'hi hagi d'altres que es trobin en una situació més crítica.

Com a conseqüència del coneixement de l'abundància de les espècies i de les llistes vermelles, certes espècies queden protegides legalment mitjançant el **Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades** (Decret 75/2005, amb les posteriors modificacions que ja s'han vist en el vector Biodiversitat) i del **Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades** (Reial Decret 139/2011, i les seves posteriors modificacions, l'última d'elles el 2015).

La **declaració de zones protegides marines**, sigui com Reserves Marines, com espais protegits (Parcs Nacionals, Parcs Naturals, Reserves...) o com Llocs d'Interès Comunitari de la Xarxa Natura 2000 (LIC) durant els últims anys (des de 1997) ha obligat a fer estudis molt acurats d'aquestes zones, tant en espècies com en ecosistemes (cartografia bionòmica). Habitualment es té informació prèvia a la declaració, i es realitzen seguiments periòdics.

2.2.1. Llistes Vermelles d'Espècies

En relació amb les **Llistes Vermelles d'Espècies**, i a diferència dels últims anys, hem de constatar un gran treball realitzat sobre això, ja que s'han dinamitzat uns paràmetres que feia massa temps que es repetien:

- El desembre de 2015 es publica el nou “Llibre Vermell dels peixos de les Balears”.⁴
- El 2016 es publica, també, la “Llista Vermella d'invertebrats marins del Mar Balear”. Aquests resultats no seran considerats en aquest informe pel fet de ser posteriors a l'espai temporal analitzat, però almenys se n'ha de citar l'existència a data de redacció.

En aquest sentit, les llistes vermelles, que inclouen espècies relacionades amb el medi marí, en vigor en el període 2012-2015 són:

- Llibre Vermell dels Peixos de les Balears (2015). Hi ha una versió anterior de l'any 2000.
- Llibre Vermell dels Vertebrats de les Balears (2006). Hi ha versions prèvies dels anys 1990 i 2000.
- Llibre Vermell de la flora vascular de les Illes Balears (2001).

En comparar les dues llistes vermelles de peixos de les Illes Balears (2015-2000) podem observar una millora significativa en l'estat de conservació de la **ictiofauna** del mar Balear, degut fonamentalment a tres motius:

- L'existència de normativa més conservacionista
- Canvis ambientals o factors demogràfics de la mateixa espècie
- Existència de millor informació.
- Segons la Llista Vermella de peixos de les Illes Balears que data de l'any 2000, hi ha diverses espècies de peixos “amenaçades” a les Balears que s'inclouen en els conceptes d’“en perill d'extinció, en perill crític, en perill i vulnerable”.

Les dades ofertes per *El llibre vermell dels peixos* de 2015 s'exposen a continuació:

⁴ http://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ca/l/bv_publicacions_del_servei_-_documents_tecnics-10345/

Taula 5. Quadre resum de la categoria de conservació dels peixos marins de les Balears, en comparació amb la distribució per categories de l'any 2000

<i>Categoria</i>	<i>Llista Vermella 2015</i>	<i>Llista Vermella 2000</i>
ESPÈCIES AMENAÇADES	54	62
Localment extintes	8	7
En perill crític	16	10
En perill	5	14
Vulnerables	25	30
GAIREBÉ AMENAÇADES	15	12
PREOCUPACIÓ MENOR	260	226
DADES INSUFICIENTS	41	50
NO AVALUADES	53	58
Per presència excepcional	33	-
Per nova presència	10	-
Cites antigues dubtoses	10	-
TOTAL	423	408

Font: Llibre Vermell dels Peixos de les Illes Balears 2015. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

A partir d'aquestes dades s'elabora en percentatge la taula següent:

Taula 6. Nombre d'espècies amenaçades a les Illes Balears

Nombre d'espècies de peixos marins identificades en balears (inclosos els elasmobrànquios)	Nombre d'espècies de peixos marins amenaçades	Percentatge de peixos marins, espècies amenaçades ⁵	Percentatge de peixos marins, espècies amenaçades ⁶	Any d'avaluació
408	62	15,20	17,70	2000
423	54	12,80	14,60	2015

Font: Llibre Vermell dels Peixos de les Illes Balears 2015. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Es constata, per tant, una millora general de l'estat de conservació de la fauna íctica, ja que la proporció d'espècies amenaçades (sense considerar les no avaluades) ha passat del 17,7% el 2000 al 14,6% del 2015.

⁵ Tenint en compte les espècies no avaluades.

⁶ Sense considerar les espècies no avaluades.

Al contrari, les espècies en Perill Crític han augmentat el 60%, i una part d'aquest canvi prové, en realitat, d'una millor informació (que també es reflecteix en la disminució d'espècies amb dades insuficients). També s'ha afinat en l'aplicació de criteris, però és evident que hi ha espècies que han millorat el seu estat de conservació, en uns casos per efecte d'una normativa més conservacionista (inclosa la declaració i gestió de reserves, o la desaparició de determinades amenaces antròpiques) i en altres, per efecte de canvis ambientals o factors demogràfics de la pròpia

Creuant aquestes llistes i llibres amb la **Llista Vermella d'Espècies Amenaçades** de la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa (UICN), inventari de l'estat de conservació d'espècies d'animals i plantes a nivell mundial, i amb la finalitat d'indicar el nombre de llistes vermelles que falten per elaborar, s'indica que són 11 les llistes vermelles de medi marí que falten per elaborar, remarcant, de nou, que el 2016 es va elaborar la llista vermella d'invertebrats marins del mar Balear (que reduirà considerablement el següent llistat) :

■ FAUNA MARINA (9):

- Esponges.
- Celenterats.
- Anèl·lids.
- Altres cucs: turbel·laris, gastròtrics, nematodes, priapulòideus...
- Crustacis, altres artròpodes.
- Briozous i afins.
- Mol·luscs.
- Equinoderms.
- Procordats.

■ FLORA MARINA (2):

- Algues.
- Fongs.

2.2.2. Inventari Espanyol d'Hàbitats i Espècies Marines

Dins dels components de l'Inventari Espanyol del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat es troba l'Inventari Espanyol d'Hàbitats i Espècies Marins (IEHEM) que constitueix l'instrument per recollir la distribució, abundància, estat de conservació i la utilització de patrimoni natural, amb especial atenció als elements que necessitin mesures específiques de conservació o hagin estat declarats d'interès comunitari. Les seves fitxes d'hàbitats i espècies poden consultar-se al web del Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

L'Inventari té dos components:

- Inventari Espanyol d'Hàbitats Marins, al qual pertany la "[Guia interpretativa de l'Inventari Espanyol d'Hàbitats Marins](#)".
- Inventari Espanyol d'Espècies Marines, que està desenvolupant, entre altres eines la "[Llista Patró d'Espècies Marines presents a Espanya](#)".

El contingut present en l'IEHEM ha estat realitzat gràcies a l'assessorament d'un grup de treball format per experts científics nacionals de diferents àmbits i aprovat pel Comitè de l'Inventari Espanyol del Patrimoni Natural i Biodiversitat i per la Comissió Estatal de Patrimoni Natural i Biodiversitat el 2012.

2.3. Projecte Life+INDEMARES

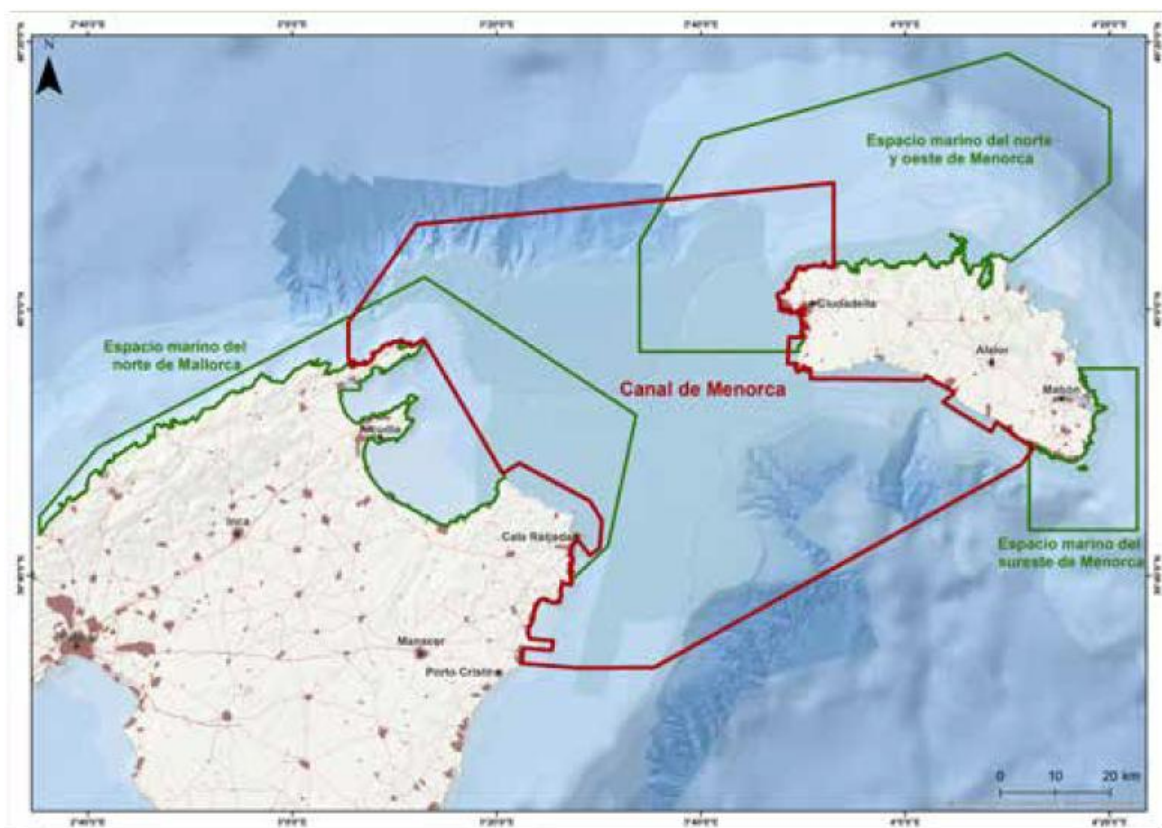
El projecte Life+[INDEMARES](#) ha suposat una fita per a la conservació de la biodiversitat marina, proporcionant les bases científiques per a l'ampliació de la Xarxa Natura 2000 en l'àmbit marí, a través de l'estudi i identificació d'espais d'alt valor ecològic a Espanya.

Institucions de referència en l'àmbit de la gestió, la investigació i la conservació del medi marí, com són el Centre Oceanogràfic de Balears-Institut Espanyol d'Oceanografia (COB-INDEMARES) i l'Institut de Ciències del Mar-CSIC (CSIC-INDEMARES), a través del projecte Life+ INDEMARES, han realitzat investigacions al Canal de Menorca.

El canal de Menorca és un corredor marí d'almenys 36 quilòmetres d'ample, situat entre les illes de Mallorca i Menorca on es localitza una àmplia distribució d'hàbitats, des dels bancs d'arena i praderies de Posidònia pròpies de les zones properes a la costa, a comunitats de fons de plataforma (de 50 a 100 metres de profunditat) i talús (100 a 400 metres de profunditat) amb elevat valor ecològic i diversitat d'espècies. També presenta poblacions de diferents espècies de cetacis i tortugues marines. Quant a les aus marines, el LIC és especialment important per al virot petit (*Puffinus mauretanicus*) i virot gros (*Calonectris diomedea*), que vénen a la zona tant des de colònies properes com des d'altres de més distants (sud de Mallorca, Eivissa, Columbretes). A causa de l'alt valor s'ha proposat per a la seva protecció.

Il·lustració 1. Delimitació de la proposta del LIC del canal de Menorca (en vermell) i de les noves ZEPAS declarades en el marc del projecte INDEMARES

Font: Fundació Biodiversitat

D'aquestes investigacions s'han identificat fins a 18 espècies incloses en la Directiva Hàbitat que viuen en els diversos ambients de la zona: praderies de fanerògames, bancals d'arena amb crustacis, etcètera. A la zona més superficial ja hi ha descrites més de 1.200 espècies, algunes d'elles noves per a la ciència o descrites per primera vegada a la zona.

Per aquestes característiques aquesta zona es considera com un dels últims paradisos marins de la Mediterrània.

2.4. Ecosistemes

L'aplicació de la **Directiva Marc d'Aigües**, que també és d'aplicació a les aigües costaneres, obliga a definir uns **estats ecològics** i valorar aquests estats. També existeix una xarxa de seguiment de la *Posidonia oceanica*⁷. Aquest conjunt d'estudis aporta una base important per determinar l'estat del medi marí a les Illes.

En relació amb l'estudi de l'**estat ecològic de les masses d'aigua costaneres** a les Illes Balears, s'han tingut en compte per a la seva valoració els següents paràmetres:

⁷ <http://www.ieo.es/es/atlas-de-les-especies?sessionid=FEA78391F25448BE5F930DB0522ABEDE>

1. Macroalgues (Carlit.).
2. Macroinvertebrats bentònics.
3. *Posidonia oceanica*.
4. Fitoplàncton.
5. Paràmetres físicoquímics.

S'han realitzat dos cicles d'estudi de les masses d'aigua costaneres de les Balears separats en el temps, cada un corresponent a un Pla Hidrològic. Entre un i un altre s'han produït canvis a determinades zones o en la dinàmica d'estudi que es tradueixen en modificacions geogràfiques a les masses d'aigua existents. La temporalitat d'aquestes anàlisis és una mica confusa i pot donar lloc a equívocs ja que algunes del primer cicle s'han utilitzat en el segon. Per aquesta raó, i com a solució de compromís, que permeti interpretar més fàcilment els resultats, s'assignen com a dates de l'anàlisi les dates de presentació definitiva dels Plans Hidrològics. D'aquesta forma, per al càlcul d'indicadors, assignarem temporalment els resultats del primer cicle al 2013 i els del segon al 2015 encara que els mostres no corresponguin a aquestes dates.

Dels resultats obtinguts i analitzant els dos cicles de planificació realitzats es pot concloure que la **qualitat de les masses d'aigua costaneres és alta** però s'està constatant un empitjorament generalitzat de la mateixa. A més existeixen 5 masses d'aigua costanera molt modificades a les Balears: el port de Palma, el d'Alcúdia, el de Maó, el d'Eivissa i el port de La Savina a Formentera.

Es mostra a continuació la valoració de l'Estat Ecològic de les masses d'aigua costaneres de les illes així com l'evolució entre el primer cicle d'anàlisi i el segon.

Taula 7. Valoració global de l'estat ecològic de les masses d'aigua costanera de les Balears

	Masses d'aigua avaluades Cicle 1	Percentatge respecte al total de masses analitzades	Masses d'aigua avaluades Cicle 2	Percentatge respecte al total de masses analitzades
Molt bo	10	32,20%	4	13,30%
Bo	17	54,80%	19	63,30%
Acceptable	2	6,50%	5	16,70%
Deficient	2	6,50%	2	6,70%
Dolent				
Total	31		30	
Bo o molt bo	27	87 %	21	76,60%

Font: Elaboració pròpia a partir de la memòria del Pla Hidrològic de les Illes Balears 2015.

Taula 8. Valoració global dels canvis d'estat ecològic de les masses d'aigua costanera avaluades

	Mallorca		Menorca		Eivissa		Formentera	
	Cicle 1	Cicle 2	Cicle 1	Cicle 2	Cicle 1	Cicle 2	Cicle 1	Cicle 2
Molt bo	4	2	0	0	3	1	3	1
Bo	10	9	3	3	4	5	0	2
Acceptable	0	3	2	2	0	1	0	0
Deficient	2	2	0	0	0	0	0	0
Dolent	0	0	0	0	0	0	0	0

Font: Elaboració pròpia a partir de la memòria del Pla Hidrològic de les Illes Balears 2015.

En la següent il·lustració es poden veure gràficament els canvis detectats en l'estat ecològic de les masses d'aigua costaneres de les Balears, entre el primer i el segon cicle d'estudi. Les masses grises no s'han estudiat, les blaves han millorat, les verdes s'han mantingut estables i les grogues han empitjorat. Veiem com l'illa de Menorca manté la qualitat de les seves aigües mentre que Mallorca i les Pitiüses empitjoren. Crida l'atenció la millora de les masses d'aigua de Cap Blanc (MAMC13M2, de Cala Beltran a Cap de Regana) i Alcúdia (MAMC06M2 de Cap Pineda a l'illa d'Aucanada) a l'illa de Mallorca.

Il·lustració 2. Canvis en l'Estat Ecològic de les masses d'aigua costaneres

Font: Modificació sobre mapa aparegut en la memòria del Pla Hidrològic de les Illes Balears 2015.

3. PRESSIONS

Són nombroses i variades les pressions que s'exerceixen sobre el medi marí. No són tan perceptibles com les pressions sobre el medi terrestre, però tenen una incidència molt forta en l'ambient

Per poder definir de manera ordenada les pressions sobre el medi marí dividirem aquest apartat en dos subapartats:

■ Pressions des del litoral

■ Pressions des de la mar

No sempre aquesta distinció és clara, però s'ha volgut fer aquest esforç de separar ambdós àmbits, ja que el seu control i la seva correcció afecta àmbits completament diferents. Les pressions des del litoral es controlen amb eines pròpies de l'àmbit terrestre en la majoria dels casos i les pressions al mar responen a l'àmbit marí.

Com a fonts bibliogràfiques per consultar respecte a aquesta matèria, es pot esmentar, que el maig de 2016 es va presentar la informe **"Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)"** realitzat per la Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN. Aquest document és el resultat d'un estudi detallat de totes les pressions exercides sobre les masses d'aigua de les Balears, permetent incrementar notablement la informació disponible sobre les pressions que exercim sobre el medi marí.

3.1. Pressions des del litoral

Per a l'anàlisi d'aquest apartat es consideren les pressions que es detallen a continuació:

1. Artificialització de la costa. Aquest procés consisteix en la transformació radical del litoral mitjançant construccions humanes. Aquestes construccions poden transformar directament la costa, com en el cas dels ports comercials i esportius, però sovint es tracta de la presència d'usos urbans (edificis, carrers, passejos...) a pocs metres de la vora.

2. Contaminació de les aigües per torrents o emissaris. Les activitats humanes generen tota una sèrie de residus. La tendència correcta és la minva de producció de residus o la seva reutilització o reciclatge. Tot i així una part immensa d'aquests residus s'aboquen al medi. El mar sol patir abocaments a les illes, de forma deliberada o indirecta. D'aquesta manera gran quantitat de residus, líquids i sòlids, produïts en les activitats humanes més, o menys a prop de la costa acaben al mar. Aquests residus contaminen les aigües marines, afectant directament les espècies o produint canvis en les característiques fisicoquímiques de l'aigua tals que pertorben i transformen les comunitats naturals.

3. Proliferació de microalgues: És un fenomen que està accentuant a les Balears com a conseqüència de l'increment de temperatura del mar i de les situacions de calma marítima persistents que se solen donar en cales i badies protegides de les Balears, on hi ha una alta concentració de nutrients.

3.1.1. Artificialització de la costa

a) Urbanització del litoral

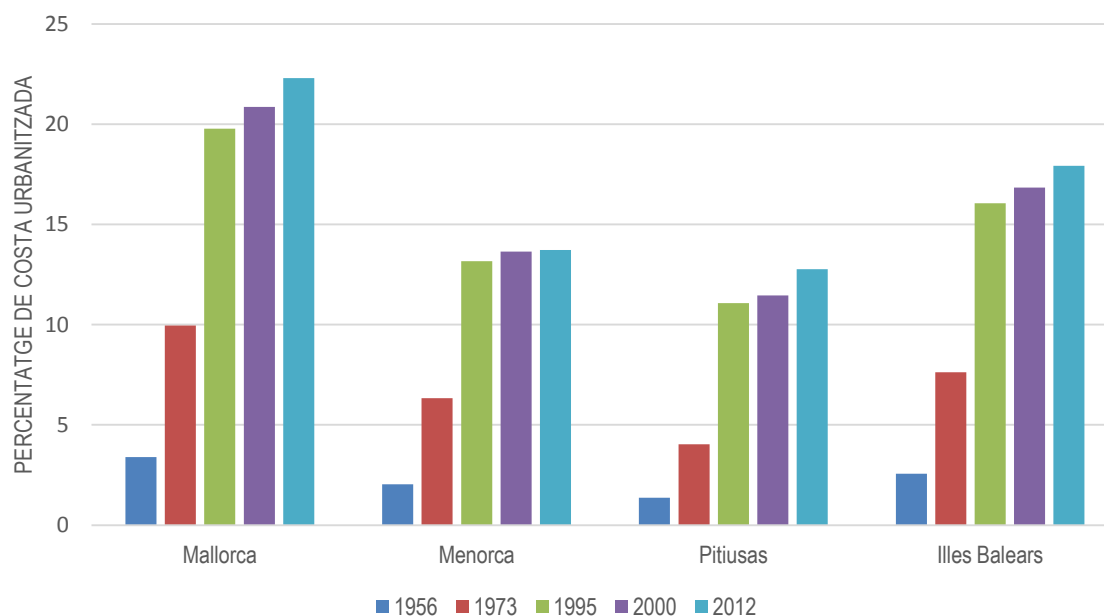
La dada de pressió urbanística sobre la costa (percentatge de sòl artificialitzat fins a 1 km de la costa) no es calcula cada any. Les últimes dades disponibles són de l'any 2012, amb la qual cosa no es poden extreure conclusions per a tot el període analitzat.

Taula 9. Evolució de la urbanització litoral a les Illes Balears (% de sòl de costa)

Illla	1956	1973	1995	2000	2012
Mallorca	3,39	9,96	19,77	20,86	22,30
Menorca	2,04	6,33	13,16	13,64	13,73
Pitiüses	1,37	4,04	11,08	11,46	12,77
Illes Balears	2,57	7,63	16,06	16,84	17,92

Font: Pons, A. (2002) Anàlisi diacrònica dels usos del sòl a les Illes Balears (1956-2000), en el marc de les Jornades del Fòrum de Sostenibilitat, Govern de les Illes Balears. Pons, A. (2004). Evolució dels usos del sòl a les Illes Balears (1956 a 2000). Revista Territoris. Universitat de les Illes Balears. IDE Menorca a partir de dades del mapa de cobertes 2007 i 2002 elaborat per l'OBSAM. Informe de l'estat del Medi Ambient 2012-2013. Govern Balear.

Gràfic 4. Percentatge de costa urbanitzada en els diferents anys d'estudi

Font: Pons, A. (2002) Anàlisi diacrònica dels usos del sòl a les Illes Balears (1956-2000), en el marc de les Jornades del Fòrum de Sostenibilitat, Govern de les Illes Balears. Pons, A. (2004). Evolució dels usos del sòl a les Illes Balears (1956 a 2000). Revista Territoris. Universitat de les Illes Balears. IDE Menorca a partir de dades del mapa de cobertes 2007 i 2002 elaborat per l'OBSAM. Informe de l'estat del Medi Ambient 2012-2013. Govern Balear.

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

Mallorca és l'illa amb una costa més urbanitzada (25 % de la superfície total). A continuació ve Menorca, seguida de les Pitiüses de prop. Formentera és la que té menys costa urbanitzada, només un 2,4 %.

Taula 10. Superfície urbanitzada a menys d'1 km de la costa de les Illes Balears

Font:		1956	1973	1973	1995	1995	2000	2000	2012	2012
		superfície (m2)	superfície nova (m2)	superfície acumulada (m2)	superfície nova (m2)	superfície acumulada (m2)	superfície nova (m2)	superfície acumulada (m2)	superfície nova (m2)	superfície acumulada (m2)
	Pitiüses	2.643.652	5.173.353	7.817.005	13.633.346	21.450.351	737.700	22.188.051	2.652.650	24.840.701
	Menorca	3.560.216	7.511.522	11.071.738	11.940.819	23.012.557	841.303	23.853.860	215.329	24.069.189
	Mallorca	13.470.627	26.069.776	39.540.403	38.968.060	78.508.463	4.339.233	82.847.696	5.679.854	88.527.550
	Illes Balears	19.674.495	38.754.651	58.429.146	64.542.225	122.971.371	5.918.236	128.889.607	8.547.832	137.437.439

Elaboració pròpia a partir de Pons 2002 i 2004.

Taula 11. Superfície urbanitzada a menys d'1 km de costa de les Illes Balears el 2012

2012	Superfície urbanitzada (m²)	Superfície total (m²)	%
Mallorca	88.527.549	397.017.491	22,30
Menorca	24.069.188	175.268.847	13,73
Eivissa	23.502.673	138.555.105	16,96
Formentera	1.338.026	55.956.187	2,39
Pitiüses	24.840.700	194.511.292	12,77
Illes Balears	137.437.439	766.797.631	17,92

Font: Elaboració pròpia a partir de Pons 2002 i 2004.

b) Ports i turisme nàutic

Si es realitza una anàlisi dels ports (turístics i nàutics) del litoral, resulta que a les Illes Balears es troben el 12% de tots els amarratges de la Mediterrània. Aquests ports són de diversos tipus: comercials, pesquers, esportius, mercaderies, etc... i en funció de les característiques podran generar una pressió significativa quant a alteració morfològica.

Existeixen 5 ports estatals⁸ gestionats per l'Autoritat Portuària de les Illes Balears: port de Palma, port d'Alcúdia, port de Mao, port d'Eivissa i port de la Savina.

En aquests ports les masses d'aigua costaneres resulten molt modificades. Analitzant les superfícies dels ports i les dimensions de les infraestructures en ells existents es dedueix que els 5 ports estatals generen una pressió significativa quant a alteració morfològica.

A part dels ports estatals comentats anteriorment, a les Illes Balears existeixen multitud de ports de diverses mides i amb diferents objectius: pesquers, esportius, passatgers, etc... Hi ha més de 50 ports d'aquestes característiques.

L'any 2012 la Conselleria de Turisme deixa de recollir als seus anuaris la informació referent a les dades de ports esportius i amarratges de les Illes Balears. Aquesta informació, malgrat la seva aparent senzillesa de càlcul, presenta una sèrie de dificultats metodològiques i burocràtiques que han fet que no tornin a calcular-se.

Existeixen, això sí, dades aportades per la Federació Espanyola d'Associacions de Ports Esportius i Turístics dels anys 2013 i 2015. Aquestes dades són al voltant d'un 10 % superior als aportats en el passat per la Conselleria de Turisme i s'han d'analitzar amb precaució.

Es presenten a continuació ambdues dades:

Taula 12 Evolució del nombre de ports esportius i amarratges

	2007	2008	2009	2010	2011	2013 ⁹	2015
Nombre de Ports	65	65	69	69	69	69	70
Nombre d'Amarratges	19.609	19.941	20.852	20.488	20.529	22.431	22.472
Variació en el nombre d'amarratges	--	1,70 %	4,57 %	-1,74 %	0,20 %	9,26 %	0,18 %

Font: Elaboració pròpia partint dels informes: "El turisme a les Illes Balears": Anuari 2010 de la Conselleria de Turisme i Treball; i "El turisme a les Illes Balears": Anuari 2011 de la Conselleria de Turisme i Esport del Govern de les Illes Balears. Federació Espanyola d'Associacions de Ports Esportius i Turístics.

Entre 2009 i 2010 hi ha una reducció d'amarratges, que segurament no implica una minva de la superfície dels ports. A partir d'aquest any s'aprecia un augment progressiu en la xifra, sent molt significativa la dada del 2013 l'augment de la qual és exponencial (probablement pel canvi de font de les xifres).

⁸ <http://www.portsdebalears.com/>

⁹ Dades de 2013 i 2015 de procedents de la Federació Espanyola d'Associacions de Ports Esportius i Turístics. Hi ha un canvi de font. Les dades s'han de valorar amb precaució.

També es coneix, i es resumeix a continuació, el **trànsit marítim de vaixells i creuers** dels últims anys del període a analitzar dels 5 ports estatals de les Illes Balears.

Taula 13. Trànsit de vaixells en ports estatals

PORT	2014		2015	
	Número	Arqueig	Número	Arqueig
Palma	2.365	79.377	2.875	83.217
Alcúdia	1.256	7.796	1.432	12.979
Maó	436	10.340	448	9.943
Eivissa	12.809	32.925	15.620	46.605
La savina	11.642	6.546	14.982	11.397
Total	28.778	136.984	35.357	164.141

Font: Informe de conjuntura 2013-2014 i "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)" Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

Taula 14. Trànsit de creuers en ports estatals

PORT	2014		2015	
	Número	Arqueig	Número	Arqueig
Palma	492	35.178	469	34.701
Alcúdia	2	82	2	49
Maó	101	3.411	86	2.675
Eivissa	108	6.711	109	5.795
La savina	5	137	6	23
Total	708	45.519	672	43.243

Font: "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)" Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

Els 5 ports estatals es consideren significatius respecte de la pressió per trànsit marítim, ja que la relació entre el nombre de trajectes i la dimensió del port és molt elevada.

c) Dragatges portuaris

El **dragatge portuari** és una de les poques activitats extractives que pot realitzar-se a la zona costanera¹⁰. Aquests dragatges són necessaris per a la construcció o manteniment de ports i vies de navegació però generen una pressió important, tant en el moment de l'extracció (pèrdua del substrat, modificació del perfil de fons, destrucció de comunitats bentòniques...) com en la distribució del material extret.

¹⁰ D'acord amb la legislació vigent a Espanya, i en particular amb la Llei de Costes (Llei 22/1988).

En el període d'estudi, s'han realitzat treballs de dragatge als ports de Maó (2014, 175.612 m³) i Palma (2014-2015, 19.870 m³).

Els sediments extrets per aquests solen tenir grans concentracions de contaminants. Dos són les destinacions majoritàries d'aquests residus, la reubicació en zones marines i l'abocador. El volum extret del port de Maó va ser de gairebé 200.000 m³, el de Palma va ser bastant menor.

A la taula següent es poden veure els volums extrets de les principals activitats de dragatge de ports dels últims anys.

En el cas de Maó, a més, 33.646 t de fang van ser traslladades a l'abocador de Milà el 2014.

Taula 15. Operacions de dragatge realitzades a les Balears amb abocament a aigües marines

Port	Durada	volum (m ³)	Distància a terra del punt d'abocament (km)	Profunditat (m)	Abocament significatiu
Mahon	15/02/2014-18/07/2014	155.856,62	3,70	53	No ¹¹
Palma	28/07/2014-28/04/2015	19.870,32	0,25	21	Sí
Eivissa	03/05/2010-03/08/2012	138.630	22,11	287	No ¹²
Palma	21/03/2011-20/07/2012	15.929		50	Sí
Total 2014/2015		175.726,94			

Font: "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)"
 Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

d) Regeneració de platges o creació de platges artificials

Respecte a la **regeneració de platges o creació de platges artificials**, l'aportació de sediments pot provocar una sèrie d'impactes a la zona costanera, com l'enterrament, la modificació del perfil dels fons marins o el canvi del tipus de fons a les platges artificials. Existeixen 4 platges regenerades¹³ en el terme municipal de Calvià: Platja de Morocco, Palma Nova, Son Maties i Magalluf. La zona d'extracció de totes aquestes regeneracions es troba davant la Cala de Refeubetx i el volum d'arena aportada supera els 2.000 m³ a totes les platges.

A més hi ha informació d'un projecte recent de regeneració de platges en Cala Agulla (Capdepera) on el 2011 es van utilitzar 2.023 m³ procedents de Son Barbassa a Capdepera.

A les Illes Balears no existeixen platges artificials.

¹¹ Punt d'abocament en massa d'aigua profunda.

¹² Punt d'abocament fora de les masses d'aigües costanera.

¹³ Segons la base de dades del CEDEX.

3.1.2. Contaminació

Els abocaments, tant directes (a través d'emissari) com a indirectes (a través de torrent, etc.) són la font puntual més gran de contaminació. Encara que els abocaments de depuració d'aigües residuals són els més evidents, existeixen gran quantitat de fonts que aboquen a les nostres aigües, com les piscifactories, les dessaladores o les centrals tèrmiques. Altres activitats potencialment contaminants, com són les industrials, mineres, d'abocadors i de tractament de fangs no aboquen al medi marí a les Illes Balears.

a) Abocaments per emissaris

La majoria de les **depuradores** que originen una pressió significativa són gestionades per Abaqua (Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental¹⁴) o per empreses municipals.

L'aigua depurada abocada al mar tendeix a disminuir, ja que s'intenta reutilitzar el màxim d'aigua depurada. Així mateix l'aigua de les EDAR cada vegada és menys impactant, ja que els tractaments terciaris s'estenen a poc a poc a totes les depuradores. Les dades d'abocament directe al mar mitjançant emissaris són només estimacions. La inexistència de cabalímetres impossibilita el coneixement real de l'abocament que realitzen les depuradores d'aigua depurada al mar directament, a través d'emissaris, o indirectament, a través de torrents.

A continuació es presenten les estimacions de dades dels últims anys de l'ABAQUA i de 10 de les EDAR municipals més grans, encara que les dades no són completes per a tots els anys (no es disposa de dades el 2014). Almenys 40 hm³ passen a la mar a les Illes Balears, com a mitjana.

Taula 16. Aigua depurada abocada al mar (m³):

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
40.946.920	48.635.511	43.052.454	38.875.490	40.054.915	Sense Dades	48.869.386 ¹⁵

Font: Abaqua i "Informe de conjuntura 2014-2015"

També s'analitzen els **abocaments tèrmics procedents de les aigües de refrigeració** amb un volum superior a 100.000 m³/any. Existeixen tres centrals tèrmiques els abocaments de les quals estan registrats. Aquest volum d'abocament pot veure's a la taula següent.

Taula 17. Abocaments d'aigua de refrigeració m³/any

Central Tèrmica	Abocaments registrats (m ³ /any)
Central Tèrmica Es Murterar (Alcúdia)	550.000.000
Central Tèrmica Mao (Mao)	16.000.000
Central Tèrmica Eivissa (Eivissa)	25.000.000

Font: "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)"
Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

De l'estudi dels **abocaments de plantes dessaladores** que processin un volum brut superior a 20.000 m³/any, de manera teòrica, i segons l'informe "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de

¹⁴ <http://abaqua.es/>

¹⁵ Estimació procedent de l'informe "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)" Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)", es pot considerar que per cada m³ d'aigua de mar processada 550 litres són de salmorra i 450 d'aigua dolça. Aplicant aquests coeficients a la producció d'aigua dessalada ens podem fer una idea del volum de salmorra abocat al mar Balear.

Per exemple l'any 2015 es van produir a les Balears 11.431.958 m³ d'aigua dessalada, la qual cosa implica un abocament teòric de 13.972.393 m³ de salmorra.

b) Abocaments accidentals

Malgrat els esforços en depuració i eliminació d'abocaments incontrolats, cada any hi ha episodis accidentals de contaminació. Aquest apartat pretén recollir el nombre d'accidents registrats i la seva anàlisi.

Taula 18. Nombre d'accidents amb abocaments d'hidrocarburs

1998	2002	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	1	1	0	0	2	0	0	1	1	1

Font: Servei d'Abocaments i Lluita Contra la Contaminació, Direcció General de la Marina Mercant, Capitania Marítima de Palma. Servei de Coordinació d'Emergències, DG d'Emergències i Interior, Govern de les Illes Balears. Societat de Salvament i Seguretat Marítima (SASEMAR).

Aquests canvis en les dades cal prendre'ls amb precaució per la diversitat de les fonts.

- Les dades anteriors a 2012 procedeixen de la Direcció General de la Marina Mercant.
- Les dades 2012-2015 (objecte d'aquest estudi) procedeixen de Salvament Marítim de les Illes Balears i del servei d'emergències del 112.

També coneixem, a través del servei de Salvament Marítim i del 112, els incidents detectats de presència de contaminació a les nostres aigües.

A les Balears, en virtut d'acords amb l'EMSA (European Maritime Safety Agency), es realitza per satèl·lit vigilància d'abocaments al mar. A més Salvament Marítim disposa de 3 avions de vigilància, un d'ells amb base a València. Aquest últim duu a terme la vigilància periòdica de tota la zona del mar balear a fi de detectar possibles abocaments, normalment en vols nocturns i en manera discreta per no ser detectats per la navegació marítima,

Quan es detecta un possible abocament, per aquests mitjans o per una comunicació aliena al servei, en funció de la seva mida i distància a la costa, es verifica (per mar o bé amb l'ús d'helicòpters) i es recullen mostres. Si és necessari es realitzen els càlculs per determinar la deriva que pot seguir l'abocament i les possibilitats que arribi a la costa, per alertar les Autoritats a terra i preparar el material per minimitzar l'impacte mediambiental de la contaminació. Les unitats marítimes mobilitzades, en cas de verificació positiva de la taca, poden, a més, realitzar una dispersió mecànica per evitar-ne l'aproximació a la costa.

Així mateix, es realitzen estudis de les derrotes seguides pels vaixells en navegació en les proximitats, dotats d'AIS, (Automatic Identification System) per determinar possibles responsables. Això només és possible si els vaixells van dotats d'AIS (no tots estan obligats a portar-lo).

En cas de detecció in fraganti, la unitat que ho detecta pren evidències que serveixen de suport per als expedients que poguessin derivar-se.

En la gran majoria de casos detectats i registrats per la Societat de Salvament i Seguretat Marítima (SASEMAR) es tracta d'abocaments de poca importància, molts d'ells ni tan sols no són hidrocarburs, d'altres amb prou feines són apreciables al cap d'unes hores, alguns procedeixen d'abocaments de terra en episodis de pluges, del buidatge d'aigües grises i negres d'acord amb la legislació vigent, d'altres fins i tot són confusions amb matèria orgànica (meduses, pol·len). En la majoria de casos la possibilitat d'impacte a terra és nul·la.

Tot i així, aquest registre d'incidències generat per SASEMAR aporta una informació molt útil que podria considerar-se per a l'establiment d'un nou indicador de cara a futures edicions d'aquest informe.

A més dels accidents amb abocament d'hidrocarburs, la "Comissió permanent d'investigació d'accidents i incidents marítims" del Ministeri de Foment va registrar el 2014 i el 2015, 11 accidents rellevants a les nostres aigües; encara que n'hi va haver molts més sinistres que no apareixen reflectits per manca de transcendència.

c) Proliferació de microalgues

Les marees vermelles o d'un altre color, nom amb què popularment es coneixen les proliferacions de microalgues en ports i platges, són un fenomen cada vegada més freqüent als estius mediterranis (això és a causa de l'increment de les hores de llum i de la temperatura del mar, un problema que sembla que cada dia s'agreuja més per l'escalfament global del planeta).

Les situacions de calma marítima persistents que se solen donar en cales i badies protegides de les Balears, afavoreixen la proliferació d'aquests microorganismes, sobretot en casos que hi hagi alta concentració de nutrients.

El principal problema associat a aquestes proliferacions que afecta l'home és que alguns d'aquests microorganismes produeixen substàncies tòxiques, que són ingerides per les diferents espècies de marisc, que en principi no es veuen afectades. Però aquestes toxines s'acumularan al seu interior i són les que poden provocar diferents efectes sobre la salut humana.

Aquestes proliferacions es produeixen principalment per:

- Increment de nutrients a aigües costaneres per abocaments d'activitats humanes especialment durant l'estiu. Les vies d'arribada poden ser emissaris, vessaments directes, rius i torrents, vessament i aigües subterrànies.
- Artificialització de la línia de costa que canvia la dinàmica costanera. Es creen ambients de baix hidrodinamisme: platges protegides, espigons, ports esportius...
- Introducció d'espècies al·lòctones o alienes.

En els últims anys s'han registrat diverses notícies que aborden el problema que s'està produint.¹⁶¹⁷¹⁸

3.2. Pressions des de la mar

3.2.1. Pesca

La pesca és possiblement la pressió més gran que s'exerceix de manera directa a la mar a les Illes Balears. Aquesta pressió es produeix als exemplars pescats, als exemplars capturats però descartats i per l'impacte que es produeix sobre l'entorn, especialment per part de la pesca d'arrossegament. D'altra banda a l'hora de comptabilitzar l'impacte de la pesca no només s'ha d'incloure la pesca professional, sinó que també s'ha de tenir present la pesca esportiva.

Des del punt de vista de la gestió pesquera, les aigües que envolten les Illes Balears són tractades com una unitat de gestió de la pesca independent a causa de les seves característiques úniques (Massutí 1991; Quetglas et al 2012a), i van ser reconeguts com a tals per la FAO (sector 37.1.6).

a) Pesca professional

La pesca professional a les Balears únicament representa un 0,25 % del PIB¹⁹. Tanmateix és una activitat molt arrelada a les Illes, per la seva situació geogràfica i pels usos i costums dels pescadors. La pesca artesanal representa el 82 % d'un total de 391 embarcacions pesqueres. La pesca industrial d'arrossegament, amb el 13 % de la flota, es troba principalment a Mallorca, fonamentalment al port de Palma. El mateix ocorre amb el cèrcol, el palangre de fons i el de superfície, modalitats minoritàries que no arriben a representar entre totes el 5 %.

Les dades sobre el sector pesquer són anuals i detallades:

¹⁶ <http://www.diariodeibiza.es/pitiuses-balears/2012/05/10/preocupacion-expansion-microalgues-playas/553700.html>

¹⁷ <https://periodicodeibiza.es/pitiusas/local/2013/09/22/108851/microalga-tine-mar-color-marron.html>

¹⁸ <http://www.diariodeibiza.es/pitiuses-balears/2015/09/19/algas-invasores-ofeguen-positonia/794220.html>

¹⁹ Font: Oceana.

Sector Pesquer		2012			2013			2014			2015		
		Balears	Variació 2011-2012 (%)	Balears/ Espanya (%)	Balears	Variació 2013-2014 (%)	Balears/ Espanya (%)	Balears	Variació 2013-2014 (%)	Balears/ Espanya (%)	Balears	Variació 2015-2014 (%)	Balears/ Espanya (%)
Flota pesquera ²⁰	Nombre de vaixells	393	-2,2%	3,9	389	-1,0	3,9	360	-7,5	3,7	352	-2,2	3,7
	Arqueig (GT)	3.766	-0,4%	1,0%	3.717	-1,3	1,0	3.441	-7,4	1	3.414	-0,8	1
	Potència de la flota (CV)	29.155	-0,9	2,5	28.778	-1,3	2,5	26.774	-7	2,4	26.268	-2	2,4
	Eslora total mitjana (metres)	9,6	0,6	-	9,6	-0,1	-	9,6	0,5	-	9,7	0,4	-
	Antiguitat mitjana	35	-	-	35	-	-	35	-	-	34	-	-
Pesca desembarcada ²¹	Pesca fresca: Valor de 1a venda (M €)	9,1	-13,5	1,5	9,5	3,9	1,7	9,0	-5,0	1,5	9,0	-5,0	1,5
	Pesca total (tones)	1.338	-16,0	0,4	1.410	5,4	0,7	1.409	-0,1	0,6	1.409	-0,1	0,6
Aqüicultura ²²	Valor producció (M €)	10	3,2	2,2	14	39,4	3,5	11	-22,7	2,4	0	-97,1	0,1
	Producció (Tn)	179	-0,2	0,1	586	227,4	0,2	113	-80,7	0,0	118	4,0	0,0
	Ocupació: Núm. Unitats Treball Any (UTA) ²³ 2011	66	-5,7	1,0	83	17,2	1,5	102	22,6	1,7	91	-10,8	1,3

²⁰ MAGRAMA, estadístiques pesqueres.

²¹ Ministeri de Foment. Ports de l'Estat. Anuari Estadístic. Annex I. Comunitats Autònomes. Trànsit portuari (Només s'inclouen les estadístiques dels ports de titularitat estatal)

²² MAGRAMA. Aqüicultura.

²³ MAGRAMA: Anuari Estadístic. Aqüicultura. (CV): Cavalls de vapor. (GT) Tonatge Brut

Les dades demostren que en el període d'estudi comprès entre el 2012 i el 2015:

- La flota pesquera ha descendit, en concret el nombre de vaixells ha descendit un 10,43%.
- El valor de la pesca fresca desembarcada en primera venda és només l'1,5% de les dades nacionals, mantenint-se pràcticament constant al llarg d'aquests anys.
- L'antiguitat mitjana supera en 4 anys a la mitjana nacional i es manté sense grans canvis al llarg d'aquests anys.
- Les produccions d'aqüicultura a les Balears (principalment són l'orada i el llobarro) oscil·len en funció de l'any d'anàlisi, sent significatives les dades aportades el 2013 on es produeix un increment important que en anys posteriors tornen a retrocedir.

A continuació es mostra la variació temporal de la quantitat de captures desembarcades a les Balears, i que servirà d'indicador per a anàlisis posteriors.

Taula 19. Evolució de la pesca (captures) a les Illes Balears (%)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2,66	4,68	3,38	-7,36	5,20	-4,53	0,97

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Ordenació Pesquera. Direcció General de Pesca i Medi Marí. Govern de les Illes Balears.

b) Pesca recreativa

La pesca esportiva representa a les Illes Balears una activitat de summa importància, tant pel nombre d'aficionats que la practiquen com per la seva importància socioeconòmica. Per a la pesca recreativa no es disposen de dades exactes i oficials a causa que moltes de les persones que es dediquen a l'activitat de lleure ho fan sense llicència.

La normativa estableix el període de vedes per a cada una de les espècies, les talles mínimes de pesca, les zones en les quals està permesa i prohibida aquesta activitat i la regulació de l'ús dels aparells de pesca.

Taula 20. Evolució de llicències de pesca recreativa

	Individual	Submarina	Deportiva	Embarcaciones colectivas	Embarcacion es	Totals
1997	2.313					2.313
1998	4.287					4.287
1999	6.147	263				6.410
2000	15.667	810				16.477
2001	26.502	1.001				27.503
2002	32.056	769	646			33.471

2003	35.742	1.234	1.006	1		37.983
2004	39.509	1.406	1.300	6		42.221
2005	40.622	1.314	1.435	7		43.378
2006	40.769	1.328	1.639			43.736
2007	38.645	1.242	1.770	4	1.703	43.364
2008	38.091	1.362	969	5	3.227	43.654
2009	43.304	1.600	888	6	4.360	50.158
2010	44.488	1.585	775	7	4.495	51.350
2011	43.155	1.589	633	8	5.685	51.070
2012	41.402	1.484	535	9	6.290	49.720
2013	36.558	1.241	565	8	6.311	44.683
2014	31.893	1.301	611	-	8.269	42.074
2015	28.524	1.424	659	-	10.854	41.461

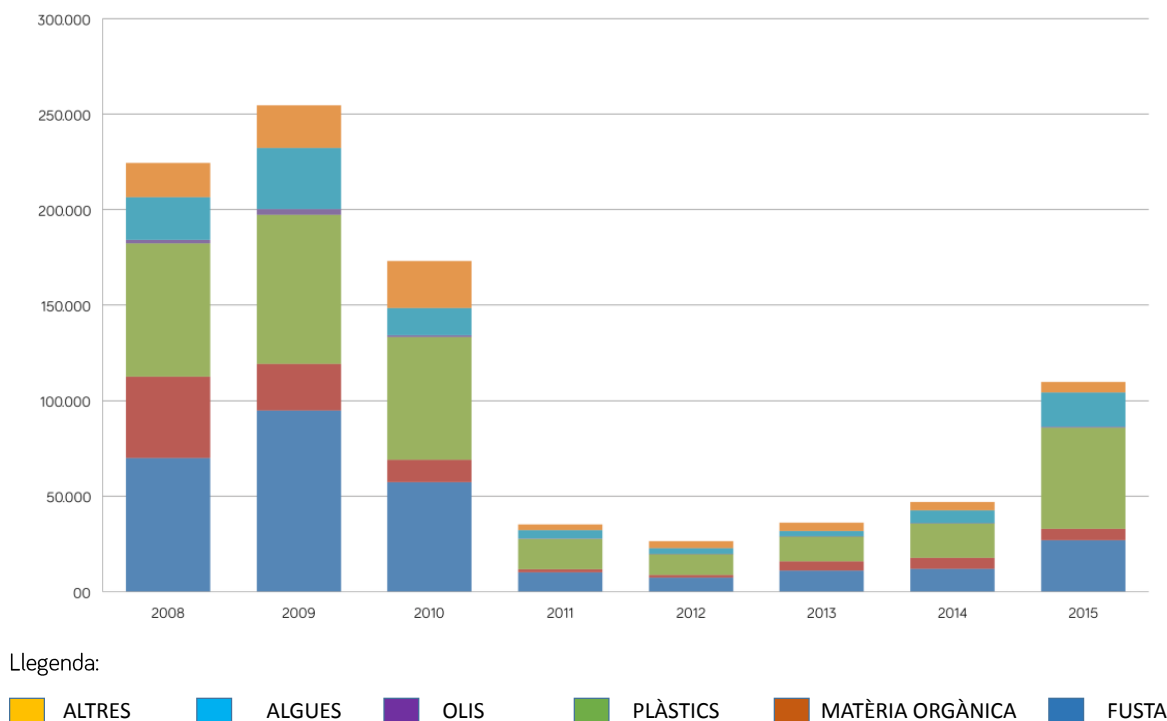
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Ordenació Pesquera. Direcció General de Pesca i Medi Marí. Govern de les Illes Balears.

3.2.2. Contaminació

Es disposa de les dades d'estimacions del **volum de residus que es recullen a la mar**, i seran les dades ofertes per a l'anàlisi d'aquest apartat.

Gràfic 5. Residus recollits al mar (kg)

Font: Informe de conjuntura 2014-2015. Memòries del centre de coordinació de neteja del litoral de les Illes Balears, del Govern de les Illes Balears.

Taula 21. Evolució dels residus recollits al mar (tones)

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
231,53	206,74	233,42	422,88	224,58	254,71	173,03	35,16	26,44	36,02	46,90	109,80

Font: Elaboració pròpia a partir de les Memòries del centre de coordinació de neteja del litoral de les Illes Balears, del Govern de les Illes Balears.

El valor màxim i el mínim d'aquesta gràfica i aquesta taula no han d'associar-se a un millor o pitjor estat del mar balear, sinó que vénen justificats per altres causes.

El màxim, 2007, coincideix amb l'accident naval del vaixell d'Iscomar Don Pedro a Eivissa, durant les operacions de neteja del qual es van recollir de forma específica 218 tones de residus.

Per explicar el mínim és necessari saber que els anys 2011, 2012 i 2013 es va produir una reducció pressupostària del servei de neteja de la zona litoral que es va traduir en una reducció de l'esforç de neteja (reducció de calendari), i de recursos materials. D'allà la baixada dràstica dels volums de residus recollits. Aquesta situació sembla haver millorat i les dades tornen a pujar durant el període 2014-2015, tot i que encara diferent de la mitjana del llindar de les 200 tn que era habitual.

3.2.3. Plagues i espècies invasores

Una altra pressió sobre el medi marí són les **espècies exòtiques invasores**, que constitueixen una amenaça per a la biodiversitat per la seva contribució a la ràpida i massiva pèrdua d'espècies de les últimes dècades. Algunes d'aquestes espècies, que han estat introduïdes (de forma artificial, accidentalment o voluntàriament), després de cert temps aconseguixen adaptar-se al medi i colonitzar-lo, desplaçant les comunitats naturals autòctones.

Actualment vigex el [Reial Decret 630/2013](#) pel qual es regula el catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores i que deroga els documents anteriors. Aquest document reconeix i agrupa sota una sola denominació a totes les espècies exòtiques invasores.

A finals de l'any 2011 (amb el [Reial Decret 1628/2011](#)), es diferenciaven espècies exòtiques invasores i espècies exòtiques amb potencial invasor. I anteriorment al 2011 només existia una figura, la d'espècie exòtica invasora.

Aquest canvi en la nomenclatura és el responsable de la variació entre les espècies invasores descrites per a les Balears.

A la següent taula pot veure's un cas concret d'aquest conflicte, en el cas de les espècies vegetals marines el 2015, respecte a 2011 i al seu torn respecte al 2010.

Per no donar lloc a confusió s'especifiquen a continuació els noms científics de les espècies marines exòtiques vegetals descrites per a les Illes Balears, tant les invasores com aquelles amb potencial invasor, tenint en compte la diferent situació normativa de l'any 2015, 2011 i del 2010.

ANY	ESPÈCIES VEGETALS EXÒTIQUES INVASORES	ESPÈCIES VEGETALS AMB POTENCIAL INVASOR
2010	6 <i>Caulerpa taxifolia</i> <i>Caulerpa racemosa</i> <i>Polysiphonia setacea</i> <i>Acrothamnion preissii</i> <i>Lophocladia lallemandii</i> <i>Asparagopsis taxiformis</i>	0
2011	5 <i>Asparagopsis armata</i> <i>Asparagopsis taxiformis</i> <i>Caulerpa racemosa</i> <i>Caulerpa taxifolia</i> <i>Codium fragile</i>	3 <i>Acrothamnion preissii</i> <i>Lophocladia lallemandii</i> <i>Womersleyella setacea</i>

2015	12	0
	<i>Acrothamnion preissii</i>	
	<i>Asparagopsis armata</i>	
	<i>Asparagopsis taxiformis</i>	
	<i>Caulerpa racemosa</i>	
	<i>Caulerpa taxifolia</i>	
	<i>Codium fragile</i>	
	<i>Lophocladia lallemandi</i>	
	<i>Womersleyella setacea</i>	
	<i>Gracilaria vermiculophylla</i> ²⁴	
	<i>Sargassum muticum</i>	
	<i>Styopodium schimperi</i>	
	<i>Grateloupia turuturu</i>	

Font: Publicació "Anàlisi detallada de pressions a les aigües costaneres de les Illes Balears". Centre Balear de Biologia aplicada, 2008. Conselleria de Medi Ambient. Informe de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori sobre la publicació del Catàleg Espanyol d'espècies exòtiques invasores pel Reial Decret 1628/2011, amb referència a aquelles espècies del catàleg presents a les Illes Balears. Catàleg Espanyol d'espècies exòtiques invasores. Reial Decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.

En el cas concret de les espècies vegetals exòtiques invasores marines, per a l'any 2015, s'han separat a la taula les espècies detectades d'aquelles que encara no han estat descrites. A més *Gracilaria vermiculophylla* i *Sargassum muticum* són espècies típicament atlàntiques que difícilment s'adaptarien a les nostres aigües.

A més existeixen altres espècies marines reconegudes al Catàleg Espanyol d'Espècies Exòtiques Invasores com alguns crustacis (*Eriocheir sinensis*, *Dyspanopeus sayi* o el *Percnon gibbesi*, espècie típica de les Canàries que comença a tenir una important presència a les nostres aigües).

Quant als peixos es pot destacar la preocupant aparició en molts punts del mediterrani del peix lleó o peix escorpí (*Pterois volitans*). A les Balears encara no està citat però es tracta d'una espècie la presència de la qual caldrà vigilar de prop pel vistós de la seva imatge i el verinós de la seva picadura.

²⁴ Apareixen al catàleg però no són presents a les Balears.

4. RESPOSTES

Les respostes a les pressions i impactes sobre el medi marí es presenten en una àmplia varietat de camps. Poden ser mitjançant reglaments, amb l'objectiu de lluitar contra la contaminació, protegir les espècies, protegir els ambients, ordenar el territori o altres accions. També existeix la regulació de moltes activitats que es duen a terme al mar o tenen la seva destinació final a la línia del litoral.

Els àmbits temàtics que s'analitzen a continuació són:

- Normativa
- Estratègies marines
- Protecció de la superfície marina
- Distintius ambientals
- Protecció de les praderies de Posidònia en zones LIC de les Balears
- Publicacions
- Actuacions de protecció de la costa

4.1. Normativa

4.1.1. Competències

La diversa normativa determina diverses competències als diferents nivells de l'administració. A continuació s'expliquen a grans trets.

El govern central té les competències en:

- Legislació bàsica
- Aigües exteriors.
- Abocaments de vaixells al mar: conveni MARPOL (Marine Pollution) per part del Ministeri de Foment (Direcció General de la Marina Mercant).
- Costes: Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient, Direcció General de Sostenibilitat de la Costa i del Mar.
- En Pesca: Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient. Competències en tot el que no controlen les comunitats autònomes.
- Marina mercant, senyals marítims, ports d'interès general: Direcció General de la Marina Mercant del Ministeri de Foment.
- Obres públiques d'interès general o que afectin a més d'una comunitat autònoma.

Les comunitats autònomes tenen competències en:

- Ordenació del territori, urbanisme.
- Obres públiques d'interès per a la CCAA.
- Gestió en medi ambient.
- Gestió recursos marins vius i els seus ecosistemes, en aigües interiors: Direcció General de Pesca. A les aigües exteriors, aquicultura i recollida marisc.
- Promoció i ordenació del turisme.
- Autoritzacions d'abocaments des de terra al mar .
- Serveis de protecció a sòl rústic (no urbà), instal·lacions temporals al litoral.
- Plans d'Ordenació de Litoral.
- Neteja litoral.
- Proliferació de microalgues.
- Conservació d'espècies.
- Declaració d'espais naturals protegits. La competència és de la Direcció General de Biodiversitat, així com la redacció de PORN i PRUG quan sigui d'aplicació. També és competent a les zones de la Xarxa Natura 2000 (LIC). No hi ha problemes en el cas d'aigües interiors, però sí que hi ha dubtes en el cas de les zones protegides a les aigües exteriors, que potser són competència del govern central.
- Els consells insulars són competents en el servei de protecció al sòl urbà.
- L'administració local té competències en:
- Explotació de serveis de temporada.
- Manteniment en condicions de seguretat i salubritat de platges i llocs públics.
- Aplicació de salvament i seguretat humanes.

A continuació s'enumera la principal legislació en matèria de protecció marina i costes que aplica per al període de temps analitzat:

4.1.2. Normativa comunitària i superior

- [Reglament \(UE\) 2015/104](#) del Consell de 19 de gener de 2015 pel qual s'estableixen, per a 2015, les possibilitats de pesca per a determinades poblacions i grups de poblacions de peixos, aplicables en aigües de la Unió i, en el cas dels vaixells de la Unió, a determinades aigües no pertanyents a la Unió, pel qual es modifica el Reglament (UE) 43/2014 i pel qual es deroga el Reglament (UE) número 779/2014.

- [Reglament delegat \(la UE\) Número 1392/2014](#) de la Comissió de 20 d'octubre de 2014, pel qual s'estableix un **pla de descarts** per a determinades pesques de petits pelàgics al mar Mediterrani.
- [Directiva 2008/56/CE](#) del Parlament Europeu i del Consell de 17 de juny de 2008 per la que s'estableix un marc d'acció comunitària per a la política del medi marí (**Directiva marc sobre l'estratègia marina**)
- [Directiva 2006/11/CE](#) del Parlament Europeu i del Consell de 15 de febrer de 2006 relativa a la **contaminació causada per determinades substàncies perilloses abocades al medi aquàtic** de la Comunitat (DOUE núm. L64, de 04.03.2006)
- [Reglament 336/2006](#) del Parlament europeu i del Consell de 15 de febrer de 2006 sobre l'aplicació en la Comunitat del **Codi internacional de gestió de la seguretat** i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 3051/95 del Consell
- [Directiva 2005/35/CE](#) del Parlament europeu i del Consell de 7 de setembre de 2005 relativa a la **contaminació procedent de vaixells i la introducció de sancions** per a les infraccions (DOUE núm. L255, de 30.09.2005) ([correcció d'errors 1](#)) i ([correcció d'errors 2](#))
- [Decisió 2004/575/CE](#) del Consell, de 29 d'abril de 2004, relativa la celebració, en nom de la Comunitat Europea, del Protocol **sobre cooperació per prevenir la contaminació** pels vaixells i, en situacions d'emergència, combatre la contaminació del mar Mediterrani, del Conveni de Barcelona per a la protecció del mar Mediterrani contra la contaminació (DOUE núm. L261, de 06.08.2004)
- [Reglament 415/2004](#) de la Comissió, de 5 de març de 2004, que modifica el Reglament 2099/2002 del Parlament Europeu i del Consell pel qual es crea el **Comitè de seguretat marítima i prevenció de la contaminació pels vaixells** (COSS) i es modifiquen els reglaments relatius a la seguretat marítima i a la prevenció de la contaminació pels vaixells (DOUE núm. L68, de 06.03.2004)
- [Resolució del Parlament Europeu sobre la catàstrofe ocasionada pel petrolier Prestige, en relació amb la seguretat marítima i les mesures per pal·liar els efectes de la misma](#)(DOUE núm. C31, de 05.02.2004)
- [Reglament 1726/2003](#) del Parlament i del Consell de 22 de juliol de 2003 pel qual es modifica el Reglament 417/2002 relatiu a la introducció accelerada de normes en **matèria de doble casc o de disseny equivalent per a petroliers de casc únic** (DOCE núm. L 249, de 01.10.2003)
- [Decisió 2002/971/CE](#) del Consell, de 18 de novembre de 2002, per la que s'autoritza als Estats membres a adherir-se o a ratificar, en interès de la Comunitat, el Conveni internacional de 1996 sobre responsabilitat i indemnització de danys en relació amb el transport marítim de substàncies nocives i potencialment perilloses (Conveni SNP) (DOCE núm. L337/55, de 13.12.2002)
- [Reglament 2009/2002](#) del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de novembre de 2002, pel qual es crea el **Comitè de seguretat marítima i prevenció de la contaminació pels vaixells** (COSS) i es modifiquen els reglaments relatius a la seguretat marítima i a la prevenció de la contaminació pels vaixells (DOCE núm. L 324 de 29.11.2002)

4.1.3. Normativa estatal

- [Reial Decret 876/2014, de 10 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament General de Costes.](#)
- [Llei 2/2013, de 29 de maig, de protecció i ús sostenible del litoral i de modificació de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes](#)
- [Llei 41/2010 de Protecció del Medi Marí](#)

- [Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes](#)

4.1.4. Normativa autonòmica

Normativa que afecta la pesca:

- [Llei 6/2013, de 7 de novembre, de pesca marítima, marisqueig i aqüicultura a les Illes Balears, modificada per la Llei 12/2014, de 16 de desembre.](#)

Entre altres coses la Llei pretén regular:

- . La protecció, la conservació i regeneració dels recursos marins i els seus ecosistemes.
 - . L'explotació racional i responsable dels recursos pesquers.
 - . El desenvolupament d'una aqüicultura marina sostenible
- Decret 41/2015, de 22 de maig, pel qual es regulen les activitats d'extracció de flora i fauna marina i les activitats subaquàtiques en les reserves marines de les aigües interiors de les Illes Balears.
 - Ordre AAA/658/2014, de 22 d'abril, per la qual es regula la pesca amb l'art de palangre de superfície per a la captura d'espècies altament migratòries.
 - Ordre AAA/1504/2014, de 30 de juliol, per la qual s'estableixen zones protegides de pesca sobre determinats fons muntanyosos del canal de Mallorca i a l'Est del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera.
 - Ordre AAA/1771/2015, de 31 d'agost, per la qual es modifica l'annex del Reial decret 139/2011, de 4 de febrer, pel desenvolupament del Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades.
 - Reial Decret 701/2015, de 17 de juliol, pel qual s'aprova el Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears.
 - Reial Decret 817/2015, d'11 de setembre, pel qual s'estableixen els criteris de seguiment i avaluació de l'estat de les aigües superficials i les normes de qualitat ambiental.
 - Decret-Llei 1/2015, de 10 d'abril, pel que s'aprova la Instrucció de Planificació Hidrològica per a la demarcació intracomunitària de les Illes Balears (IPHIB).

4.1.5. Protecció d'espècies marines

Les principals respostes al medi marí se centren en la **protecció d'espais i d'espècies**.

Moltes de les espècies marines tenen interès pesquer i la seva protecció, a diferència de les terrestres, es realitza a través del control de la seva explotació mitjançant vedes, talles mínimes, arts de pesca, etc. en comptes d'a través de la seva inclusió en llistats i dels corresponents plans de restauració, de conservació i de gestió. Podem consultar una gran quantitat de normativa específica, tant a nivell global com en cada una de les reserves de pesca existents a les nostres illes, al web de reserves marines del Govern de les Illes Balears ²⁵.

D'altra banda la normativa de protecció és comuna a les espècies terrestres i marines. Segons el Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades i d'Especial Protecció, el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i el Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades, trobam les quantitats d'espècies marines protegides següents, classificades per tàxons.-

²⁵ <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=M69&lang=CA&cont=850>

- Algues: 7.
- Fanerògames: 2.
- Esponges: 3.
- Mol·luscs 13.
- Equinoderms: 3.
- Peixos o grups de peixos: 25.
- Rèptils: 2 (tortugues marines).
- Aus: El nombre d'espècies d'àmbit marí pot variar molt segons la font consultada.
- Mamífers: 8 cetacis més el vell marí

Algunes de les espècies més representatives per categoria són:

- En perill d'extinció: el virot (*Puffinus mauretanicus*) i el vell marí (*Monachus monachus*);
- Com a vulnerables: la nacra (*Pinna nobilis*), la tortuga careta (*Caretta caretta*), cetacis marins com el catxalot, el rorqual, o el dofí comú; a més d'aus marines com el cormorà, la gavina d'Audouin (*Larus audouini*) o l'àguila peixetera (*Pandion haliaetus*), i espècies vegetals d'ambients costaners;
- I dins la llista d'espècies silvestres en règim de Protecció Especial trobam, entre d'altres, algunes esponges i equinoderms, el dàtil de mar (*Lithophaga lithophaga*), la nacra de roca (*Pinna rudis*), i peixos com els cavallets de mar, la manta i els taurons martell, blanc i peregrí.

Dedicarem una atenció especial al cas de la protecció dels peixos a les Balears a causa de la publicació el 2015 del **"Llibre Vermell dels peixos de les Illes Balears"** i a l'aparició de l'Ordre AAA/1771/2015 de 31 d'agost, per la que es modifica l'annex del Reial Decret 139/2011, de 4 de febrer, per al desenvolupament del Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades.

Separarem les espècies de peixos en dos grups segons la forma que estiguin protegides, diferenciant entre espècies legalment protegides (incloses al Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades o al Llistat Nacional d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial (Ordre AAA/75/2012 i Ordre AAA/1771/2015) i espècies regulades (sotmeses a algun tipus de restricció especial per normativa pesquera europea, estatal i/o autonòmica).

Taula 22. Espècies de peixos protegides i regulades

RD 139/2011	Ordre AAA/75/2012	Ordre AAA/1771/2015	Regulats per normativa pesquera	Total
7	11	7	91	116

Font: Llibre vermell dels peixos de les Illes Balears 2015.

Quant a la protecció geogràfica del medi marí, la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat (BOE núm. 299, de 14 de desembre de 2007), crea la figura d'**Àrea Marina Protegida (AMP)** com una de les categories d'espais naturals protegits. Aquesta Llei

determina, a més, que les AMP s'integraran a la **Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya (RAMPE)**.

Posteriorment la Llei 41/2010, de 29 de desembre, de protecció del medi marí (BOE núm. 317, de 30 de desembre de 2010), crea formalment la RAMPE, constituïda per espais protegits situats al medi marí espanyol, representatius del patrimoni natural marí, amb independència que la seva declaració i gestió siguin regulades per normes internacionals, comunitàries, estatals o autonòmiques. Concretament, els espais protegits que podran formar part de la RAMPE són:

- Les AMP.
- Les Zones Especials de Conservació (ZEC) i les Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) que conformen la Xarxa Natura 2000.
- Altres categories d'espais naturals protegits, segons estableix la Llei 42/2007.
- Les àrees protegides per instruments internacionals.
- Les Reserves Marines.

Després d'això apareix el Reial Decret 1599/2011, de 4 de novembre, pel qual s'estableixen els criteris d'integració dels espais marins protegits a la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya (BOE núm. 294, de 7 de desembre de 2011), que estableix els criteris que han de complir els espais marins protegits per a la seva integració en la RAMPE.

El juliol de 2013, s'integren a la RAMPE les zones especials de conservació marines de la regió biogeogràfica Macaronèsica de la Xarxa Natura 2000 i l'àrea marina protegida i zona especial de conservació d'El Cachucho (BOE 165 d'11 de juliol de 2013).

Aquell mateix mes s'integren les reserves marines d'interès pesquer de competència estatal (BOE 165 d'11 de juliol de 2013).

Per resolució de 20 de novembre de 2015, de la Direcció General de Sostenibilitat de la Costa i del Mar, s'integren, a la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya, les zones d'especial protecció per a les aus marines de la Xarxa Natura 2000.

4.2. Estratègies marines

Les **Estratègies Marines**, instrument de planificació del medi marí, creat a l'empara de la [Directiva 2008/56/CE, de 17 de juny de 2008](#) té com a principal objectiu, la consecució del Bon Estat Ambiental (BEA) dels nostres mars abans del 2020. Està traslladada al sistema normatiu espanyol per la [Llei 41/2010, de 29 de desembre](#), de Protecció del Medi Marí.

L'àmbit marí Balear queda representat per la "[demarcació marina valencianobalear](#)".

Il·lustració 3. Límits i mallat a la Demarcació Valencianobalear

Font: Document de l'Estratègia marina per a la Demarcació marina Valencianobalear. Part II: Anàlisi de pressions i impactes. Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

Actualment la demarcació valencianobalear compta amb una avaluació inicial, la definició del seu bon estat ambiental, la identificació dels objectius ambientals i el disseny dels Programes de Seguiment a implementar.

4.3. Protecció de superfície marina

Les **figures de protecció presents a les Balears amb superfície marina** són: Espais Naturals Protegits (Parc Nacional, Paratge Natural, Parc Natural), Xarxa Natura 2000 (LIC, ZEPA, ZEC), Reserva Marina i Reserva Marina d'Interès Pesquera.

A continuació es mostra la superfície protegida per cada una de les figures comentades:

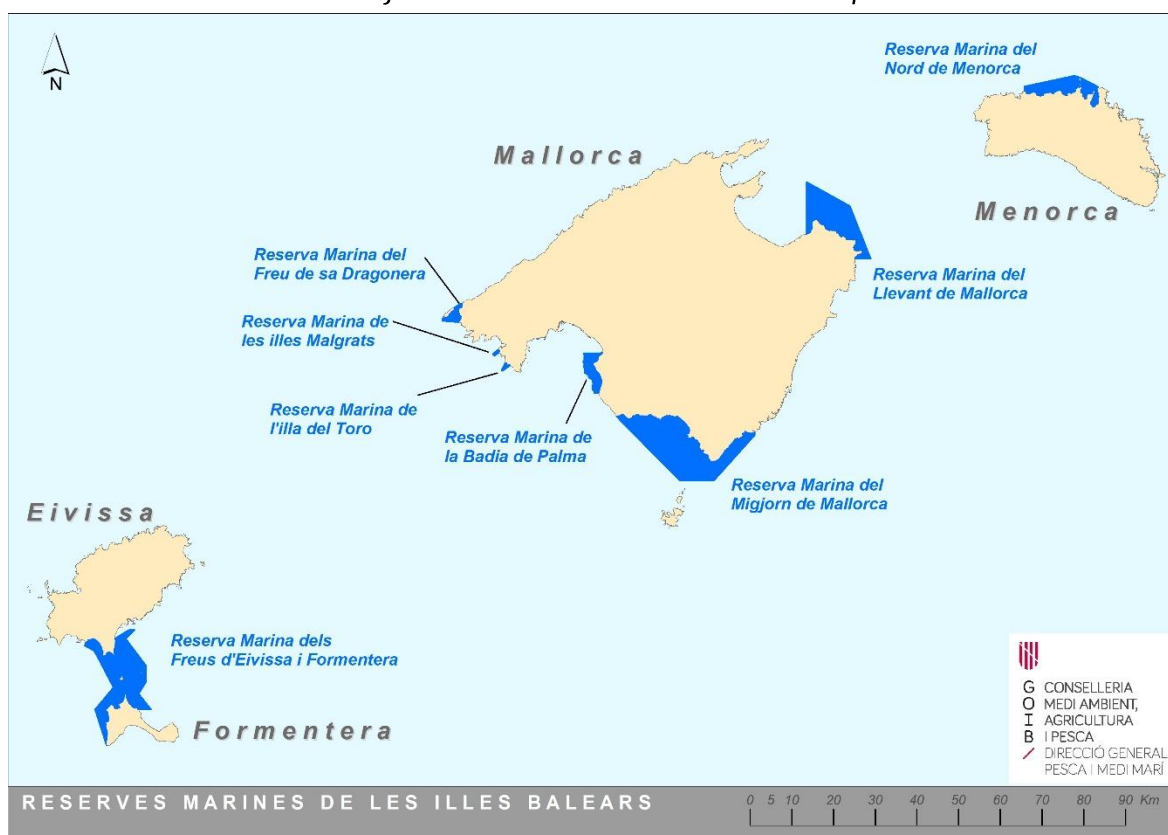
G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

Taula 23. Superfície marina protegida (Ha) (2015)

Espais naturals protegits	Xarxa natura 2000	Reserves marines autonòmiques ²⁶	Reserves marines d'interès pesquer ²⁷
25.601,04	107.409	49.601	11.000

Font: Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca. Govern de les Illes Balears.

Il·lustració 4. Pla de situació i zonificació de les reserves marines autonòmiques

Font: https://www.caib.es/sites/reservesmarines/es/las_reservas_marinas_en_las_illes_balears-850/

Taula 24. Fitxa tècnica de la Reserva marina del llevant de Mallorca-Cala Rajada

Nom	RESERVA MARINA DEL LLEVANT DE MALLORCA - CALA RAJADA
Localització	Al nord del litoral de Llevant de la Isla de Mallorca. Illes Balears. Espanya.

²⁶ S'inclouen en aquesta figura les Reserves Marines de Badia de Palma, Nord de Menorca, Freus d'Eivissa i Formentera, Migjorn de Mallorca, Illa del Toro, Illes Malgrats, Llevant de Mallorca (no estan incloses en el càlcul les 5.900 ha. d'aigües interiors).

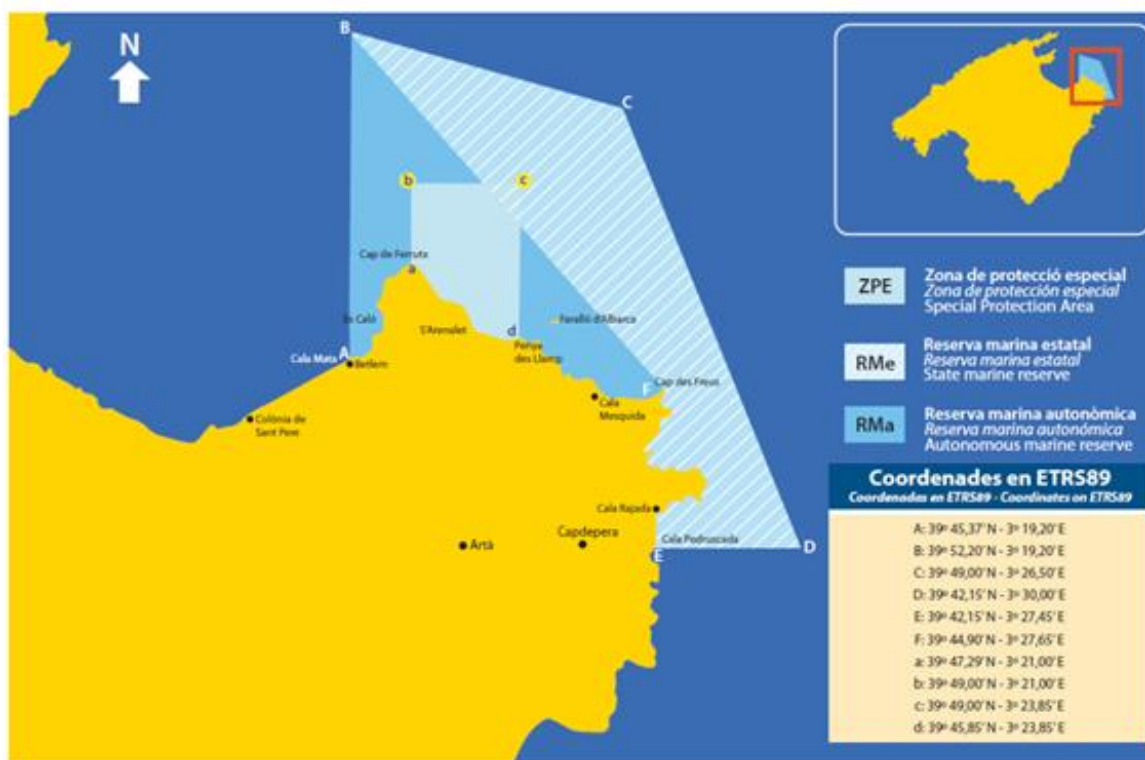
²⁷ Reserva Marina del Llevant de Mallorca – Cala Rajada

Extensió	11.000 ha (5.900 ha aigües interiors i 5.100 ha aigües exteriors)
Any de creació	2007 a través de l'Ordre Ministerial APA/961/2007, de 3 d'abril (B.O.E. núm. 89 de 13 d'abril de 2007), i pel Decret 21/2007, de 23 de març (B.O.I.B. núm. 48 del 31 de març de 2007).
Gestor	Secretaria General del Mar, (MARM), Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears.
Finalitats principals	Reserva marina d'interès pesquer
Més informació	http://www.mapama.gob.es/es/pesca/temas/proteccion-recursos-pesqueros/reservas-marinas-de-espana/levante-de-mallorca-cala-rajada/caracteristicas/

Font: Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

Il·lustració 5. Pla de situació i zonificació de la Reserva Marina del Llevant de Mallorca

Font: https://www.caib.es/sites/reservesmarines/es/plano_de_situacion_y_zonificacion-993/

En relació amb les eines de gestió de la Xarxa Natura 2000, i en espera que finalitzi el conflicte referent a les aigües exteriors, en l'actualitat hi ha 14 Plans de Gestió de Lloc d'Importància Comunitària aprovats de diversos espais marins de les Illes Balears:

- [Decret 25/2007 \(LIB 2007, 141\). Sa Dragonera.](#)
- [Decret 26/2007 \(LIB 2007, 142\). Àrea Marina del Sud de Menorca.](#)
- [Decret 27/2007 \(LIB 2007, 143\). Arxipèlag de Cabrera. Secció Àrea Costanera de Migjorn de Mallorca.](#)
- [Decret 28/2007 \(LIB 2007, 144\). D'Addaia a s'Albufera i s'albufera des Grau.](#)
- [Decret 29/2007 \(LIB 2007, 145\). Àrea marina del Nord de Menorca.](#)
- [Decret 30/2007 \(LIB 2007, 146\). Muntanyes d'Artà.](#)
- [Decret 31/2007 \(LIB 2007, 147\). Badies de Pollença i Alcúdia.](#)
- [Decret 32/2007 \(LIB 2007, 148\). Cap de Barbaria](#)
- [Decret 33/2007 \(LIB 2007, 154\). Cap Enderrocat-Cap Blanc.](#)
- [Decret 34/2007 \(LIB 2007, 149\). És Vedrà- Vedranell.](#)
- [Decret 35/2007 \(LIB 2007, 150\). La Mola.](#)
- [Decret 36/2007 \(LIB 2007, 151\). Llevant de Mallorca.](#)
- [Decret 37/2007 \(LIB 2007, 152\). Illots de Ponent d'Eivissa.](#)
- [Decret 38/2007 \(LIB 2007, 153\). Tagomago.](#)

Fins que la Xarxa d'Àrees Marines Protegides d'Espanya estigui completament instaurada i desenvolupada, el càlcul de la superfície marina protegida total és bastant complex ja que en l'actualitat trobam moltes i molt variades figures de protecció del medi marí. Alguns espais estan totalment inclosos a diverses figures de protecció, d'altres comparteixen només algunes zones i tenen zones protegides amb una figura. A continuació s'exposa l'evolució de la superfície marina protegida (ha.) a les Balears indicada a l'anterior informe de l'estat del medi ambient. En tot cas, les dades aquí incloses han de ser considerades com a no del tot fiables ja que no és possible assegurar, segons l'especificat anteriorment, que algunes superfícies protegides no es dupliquin per estar contemplades a diverses figures de protecció.

Taula 25. Evolució de la superfície marina protegida de les Illes Balears (ha)

2007	2009	2015
105.619,77	123.419,78	Sense dades actualitzades

Font: Informe de l'estat del medi ambient a les Illes Balears 2008-2009, els resultats són anàlegs als mostrats als informes de conjuntura 2010-2011 i 2012-2013 i 2014-2015.

Un dels espais proposats, per [Ordre AAA/1299/2014, de 9 de juliol](#), com a Lloc d'Importància Comunitària és el **Canal de Menorca**.

L'arxipèlag de Cabrera, juntament amb unes altres 8 zones, forma part de la Llista de [Zones Especialment Protegides d'Importància per a la Mediterrània \(ZEPIM\)](#). El ZEPIM és un compendi d'espais de caràcter internacional declarats en virtut del Protocol sobre les zones especialment protegides i la diversitat biològica a la Mediterrània (Protocol SPA, 1995) en el marc del Conveni per a la protecció del medi marí i de la regió costanera de la Mediterrània (Conveni de Barcelona, 1995). Són espais costaners i marins protegits que garanteixen la pervivència dels valors i recursos biològics de la Mediterrània; contenen ecosistemes típics de la zona mediterrània o hàbitat d'espècies en perill, i tenen un interès científic, estètic o cultural especial.

Taula 26. Fitxa tècnica de l'Arxipèlag de Cabrera

Nom	PARC NACIONAL MARITIMOTERRESTRE DE L'ARXIPÈLAG DE CABRERA
Localització	Al sud de l'illa de Mallorca.
Extensió	8.703 hectàrees marines (10.021 hectàrees totals)
Any de creació	1991 a través de la seva declaració en la Llei 14/91, de 29 d'abril
Gestor	Des de l'1 de juliol de 2009, la gestió del Parc Nacional Marítim - Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera correspon en exclusiva a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears Reial Decret 1043/2009, de 29 de juny, d'ampliació de les funcions i serveis de l'Administració de l'Estat traspasats a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en matèria de conservació de la naturalesa (Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera). (BOE, núm. 157, de 30 de juny de 2009) Legislació del Govern de les Illes Balears davant de la presa de possessió de competències en la gestió del P.N.M.T. de l'Arxipèlag de Cabrera: LLEI 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental
Més informació	http://www.mapama.gob.es/es/red-parcs-nacionals/nostres-parcs/cabrera/

Font: Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient.

4.4. Distintius ambientals

Quant als diversos **distintius i segells ambientals**, existeixen nombrosos distintius i premis nacionals i internacionals que permeten testificar la qualitat d'un servei o activitat, però també altres que certifiquen la responsabilitat i correcta gestió ambiental d'un projecte, d'una activitat o d'unes instal·lacions. En quant al medi marí trobam, aplicats a platges i ports els següents reconeixements relacionats amb la qualitat, els serveis i la gestió ambiental: Bandera Blava, Certificacions ISO 14001 i EMAS.

Les dades de Bandera Blava i d'EMAS són públiques i poden ser actualitzades, però en el cas de les certificacions ISO 14001, no és així i resulta molt difícil aconseguir la informació necessària per al càlcul dels indicadors. Aquestes dades es van recopilar per última vegada el 2011 i es mostraran en aquest informe, amb la intenció que en un futur puguin tornar a integrar-se, però el càlcul de l'indicador es realitzarà només amb les dades referents a Bandera Blava.

Per poder analitzar l'evolució en la qualitat i bona gestió ambiental de les nostres platges caldria estandarditzar primer el número d'aquestes, ja que no hi ha un consens clar en el nombre de platges de la nostra comunitat. Això es deu que no sempre es consideren els mateixos aspectes per comptabilitzar una platja en el global. Així mentre que ADEAC (entitat responsable d'atorgar les Banderes Blaves) contempla 279 platges, el Govern de les Illes Balears, a través de la Direcció General d'Interior, Emergències i Justícia, reconeixia 369 zones de bany, de les quals 276 són platges d'arena, 15 platges de grava, 31 platges de roca i 26 de còdols.

A més aquests guardons només poden ser rebuts per platges que presentin certs serveis (socorrisme, neteja, informació ambiental, banys, etc.), per la qual cosa moltes platges de les nostres illes mai no podran aspirar a aquests reconeixements. Per aquest raonament, i assumint l'error que això pot comportar, es considerarà per fer els càlculs de l'indicador 7.14 el mateix nombre de platges que es va considerar a l'informe de conjuntura sobre l'estat del medi ambient 2008-2009, això és, el contemplat per ADEAC (279 platges).

Analitzant les dades globals de les Balears es pot veure que hi ha una certa millora en els anys 2014 i 2015 respecte a 2012 i 2013, en els quals hi va haver una pèrdua massiva de banderes

Taula 27. Platges guardonades amb distintius ambientals a les Illes Balears

Any	Bandera blava	EMAS	ISO 14001	TOTAL	Percentatge sobre el total
2010	72	0	39	79	28,31 %
2011	63	0	50	96	34,40 %
2012	46	0	No hi ha dades	46	16,49 %
2013	36	1		36	12,9 %
2014	60	1		60	21,51 %
2015	50	1		50	17,92 %

Font: Servei de Qualitat Ambiental de la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus del Govern Balear; ADEAC, AENOR, TÜV i SGS.

Aquestes dades s'han d'interpretar acuradament ja que molts d'aquests guardons només s'atorguen a platges amb determinats serveis. A més s'ha de tenir en compte que hi ha platges certificades amb ISO 14001 que no han estat valorades per manca de dades aportades per les empreses certificadores.

En segregar aquestes dades per illes es pot veure que aquesta disminució dels anys 2012 i 2013 afecta a totes les illes, i que la recuperació ha estat proporcionalment més gran a Eivissa, on s'han fins i tot superat, els valors de 2010. No així a Mallorca i Menorca.

Taula 28. Percentatge de platges guardonades amb bandera blava per illes

Any	Mallorca		Menorca		Eivissa		Formentera
	Número	Percentatge (%)	Número	Percentatge (%)	Número	Percentatge (%)	
2010	46	30,26	11	18,03	15	26,79	0
2011	41	26,97	9	15,0	12	41,43	0
2012	31	20,39	5	8,20	10	17,86	0
2013	21	13,82	5	8,20	10	17,86	0
2014	38	0,25	7	11,48	15	26,79	0
2015	35	23,03	5	8,20	16	28,57	0

Font: ADEAC.

El treball de gestió ambiental realitzat pels ports de les nostres illes també queda reflectit a través de distintius de qualitat ambiental, amb els mateixos problemes de falta d'informació relativa a certificacions.

Taula 29. Ports guardonats amb distintius ambientals a les Illes Balears

Any	Bandera blava	EMAS	ISO 14001	TOTAL ²⁸	Percentatge sobre el total
2010	22	5	11	33	47,83 %
2011	22	5	16	38	55,07 %
2012	21	5	SENSE DADES	23	33,33 %
2013	16	6		20	28,99 %
2014	24	9		26	37,68 %
2015	17	10		20	28,99 %

Font: Servei de Qualitat Ambiental de la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus del Govern Balear; ADEAC, AENOR, TÜV i SGS.

4.5. Protecció de praderies de Posidonia en zones LIC de les Balears

Una altra resposta interessant per a la protecció del medi marí la trobam en el desenvolupament del projecte **"Protecció de praderies de Posidonia en zones LIC de les Balears"** que sorgeix de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, amb la participació de la Direcció General de Pesca, la Fundació Bosch i Gimpera, i l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA). Aquest projecte, que rep finançament europeu al marc LIFE s'ha materialitzat, entre altres accions, en la creació d'un sistema d'ancoratges regulats (més de 1.000) en diferents zones de les Balears. Aquests punts d'amarratge fixos eviten el mal irreparable que els ancoratges autònoms (àncores i cadenes dels vaixells) causen sobre les **praderies de *Posidonia oceanica***. Es pot consultar el projecte, així com reservar amarratge a les zones específiques al web del projecte LIFE-posidònia.²⁹

Durant l'estiu de 2014, un total de 4.484 embarcacions van fer ús d'aquest servei, el que va suposar un increment del 17,32 % respecte de 2013. La gestió dels camps de boies ecològiques instal·lades a les zones declarades lloc d'importància comunitària (LIC) correspon a l'empresa Centro Balear de Biologia Aplicat (CBBA).

Per reforçar la protecció de les **praderies** de posidònia hi ha a més, al Parc Natural de ses Salines a Formentera, un servei d'ajuda a l'ancoratge per a embarcacions de gran eslora, que durant els anys 2013 i 2014 va assistir a un total de 6.887 embarcacions. Aquest servei consisteix en la presència de dues embarcacions que realitzen tasques d'informació, control de l'ancoratge i assessorament a totes les embarcacions que fondegin a la zona, especialment a les de grans dimensions. Amb aquesta iniciativa es pretén reduir l'impacte de l'ancoratge de la navegació recreativa sobre un hàbitat protegit com és la posidònia, i informar i conscienciar els navegants.

²⁸ Nombre de ports guardonats amb algun distintiu de qualitat ambiental. En el cas que un port compti amb diverses distincions només es comptabilitza una vegada.

²⁹ http://www.balearslifeposidonia.eu/index.php?register_vars%5Blang%5D=es

4.6. Publicacions

Es publica a finals de 2015, encara que no es presenta fins a 2016, el **Llibre vermell dels peixos de les Illes Balears** que no és sinó una versió ampliada de la Llista vermella de peixos de les Illes Balears que els mateixos autors van publicar l'any 2000. Aquest nou "llibre" constata el dinamisme de la informació, a més dels canvis de situació de moltes espècies. Podem destacar, en primer lloc, que avui coneixem la presència de quinze espècies més de peixos que fa setze anys, i que s'ha passat de 62 espècies de peixos marins amenaçats a 54 en 15 anys.

El Llibre vermell dels peixos de les Balears proposa a més la necessitat de redactar i desenvolupar plans de conservació o recuperació de les següents espècies:

- *Dasyatis centroura*.
- *Pteromylaeus bovinus*.
- *Scyliorhinus stellaris*.
- *Galeorhinus galeus*.
- *Torpedo torpedo*.

Es posa en marxa un sistema de registre de dades de peixos rars (el **DAPERA**, Registre de dades de Peixos Rars), que gestionen conjuntament els serveis de Protecció d'Espècies (Direcció General de Biodiversitat) i de Recursos Marins (Direcció General de Pesca i Medi Marí). Aquest registre en línia està obert a la participació de pescadors professionals, aficionats, bussejadors, etc.

La creació d'**esculls artificials** és una eina de gestió eficaç per a la protecció de recursos pesquers litorals i per a la conservació dels ecosistemes marins que els sustenten. Els esculls artificials serveixen per prevenir l'impacte mecànic dels arrossegaments, alhora que afavoreixen la restauració del fons. També permeten disminuir els conflictes d'ús entre aquests arrossegadors i els pescadors artesanals que poden recuperar la seva activitat en aquestes àrees protegides.

A les Balears hi ha esculls artificials en els següents punts³⁰:

- FREUS D'EIVISSA Y FORMENTERA (10.78 km²).
- FREUS D'EIVISSA Y FORMENTERA (7.21 km²).
- ILLETES - ILLA DEL SEC (1.03 km²).
- LLEVANT MALLORQUIN (16.82 km²).
- PUNTA NEGRA - MOLINAR (0.43 km²).
- PUNTA NEGRA - MOLINAR (0.30 km²).
- SANTA PONÇA (0.44 km²).

També s'han proposat un total de **9 Llocs d'Importància Comunitària**, 1 d'ells a les Balears, mitjançant l'Ordre AAA/1299/2014, de 9 de juliol, per la qual s'aprova la proposta d'inclusió en la llista de llocs d'importància comunitària de la Xarxa Natura 2000 dels espais marins Sistema de canons submarins occidentals del Golf de Lleó, Canal de Menorca, Volcans de fang del Golf de Cadis i Banc de Galícia (BOE núm. 176, de 21 de juliol de 2014).

El Pla Estatal de Protecció de la Ribera del Mar contra la Contaminació (**Pla Ribera**) s'aprova mitjançant l'Ordre AAA/702/2014. El Pla Ribera, que ha estat elaborat per la Direcció General de Sostenibilitat de la Costa i del Mar, amb la col·laboració del Ministeri de Foment i del Ministeri de l'Interior, inclou aspectes tals com un atles de sensibilitat de la costa espanyola i una anàlisi de

³⁰ Segons l'informe "Anàlisi de pressions i impactes sobre l'estat de les masses d'aigua costaneres de les Illes Balears (2014-2015)" Direcció General de Recursos Hídrics del Govern Balear i EVREN.

vulnerabilitat i risc de la mateixa, a més de les capacitats logístiques i de gestió necessàries per fer front a un episodi de contaminació de dimensió i intensitat significatives.

Durant 2014 ha entrat en vigor el Reial Decret 876/2014, de 10 d'octubre, pel qual s'aprova el **Reglament General de Costes**, que desenvolupa tant la Llei de 1988 com la seva reforma mitjançant la Llei 2/2013, de 29 de maig. El nou reglament pretén ser un instrument eficaç en la consecució dels principis que van modificar la legislació de costes, a saber, la protecció del litoral i la seguretat jurídica.

4.7. Actuacions de protecció de la costa

En matèria d'actuacions de protecció de la costa, en el període 2012-2015 s'han elaborat els següents documents:

-[Estratègia d'Adaptació de la Costa espanyola al Canvi climàtic](#): La Llei 2/2013, de 29 de maig, de protecció i ús sostenible del litoral i de modificació de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes va introduir una regulació específica per afrontar amb garanties la lluita contra els efectes climàtics al litoral. Així, el juliol de 2015, es publica aquest document.

-El [Pla Litoral 2015](#): En ell s'han dut a terme accions sobre això per reparar part dels elements de defensa dunar, passarel·les de fusta, redistribució i perfilat de l'arena, adequació d'accessos a la platja.

-El ["Pla PIMA adapta"](#) de manteniment de platges i sistemes dunars a Illes Balears; ha retirat sistemes d'ancoratge il·legals sobre **praderies** de posidònia a Formentera i realitzat campanyes de neteja de flotants a Eivissa i Formentera.

5. INDICADORS

Indicador 7.1. Qualitat de les aigües de bany litorals

Indicador 7.2. Variació de la qualitat de les aigües de bany litorals

Taula 30. Qualitat i variació de les aigües de bany litorals (Indicador 7.1 i 7.2)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Percentatge d'aigües aptes per al bany	96	98,40	99,48	99,49	98,98	98,43	98,45	99,48	98,45
Variació del percentatge d'aigües aptes per al bany	-2	2,40	1,08	0,01	-0,51	-0,56	0,02	1,05	-1,04

CODI	7.1 y 7.2
TIPUS	Estat
DEFINICIÓ	7.1. Percentatge de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apta. 7.2. Diferència entre els percentatges de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apta.
SISTEMA DE CàLCUL	La variació es calcula com a diferència del percentatge de zones de bany controlades amb una qualitat excel·lent o apta. Aquesta variació pot ser positiva o negativa.
UNITAT	7.1. Percentatge 7.2. Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 2.1
TENDÈNCIA OBSERVADA	Molt lleuger empitjorament en unes quantes zones de bany en anys concrets com 2007.
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment de les zones de bany de qualitat adequada per al bany fins al 100%.
VALORS LÍMIT	Cap zona de bany no adequada per al bany (0%) i totes excel·lents (100%).
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Conselleria de Salut i Consum. Control sanitari de les aigües de bany del litoral de les Illes Balears. http://portalsalut.caib.es , http://salutambiental.caib.es .
COMENTARIS	Algunes qualitats no aptes són degudes a episodis puntuals, però d'altres es van

repetint en els mateixos punts.

Indicador 7.3. Llistes vermelles que falten per elaborar

Taula 31. Llistes vermelles que falten per elaborar (Indicador 7.3)

	2008
Llistes vermelles que falten per elaborar	11

CODI	7.3
TIPUS	Estat
DEFINICIÓ	Nombre de grups taxonòmics marins dels quals no es coneix en conjunt la seva situació quant a conservació.
SISTEMA DE CàLCUL	Nombre de llistes vermelles de grups de fauna o flora marines de les Illes Balears que falten per elaborar, d'acord amb un llistat aportat en aquesta fitxa.
UNITAT	Llistes Vermelles
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual. Les publicacions no són freqüents, però es poden produir qualsevol any.
DADES	Capítol 7, apartat 2.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	Fa molts anys que no es fan aportacions, tret d'actualitzar la llista de vertebrats.
TENDÈNCIA DESITJADA	Minva fins a 0.
VALORS LÍMIT	Zero
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	La informació prové de les llistes vermelles. Habitualment és la Conselleria de Medi Ambient la que promou la realització de llistes vermelles.
COMENTARIS	Les llistes vermelles elaborades fins ara són les següents: ■ Llista Vermella dels Peixos de les Balears (2000). ■ Llibre Vermell dels Vertebrats de les Balears (2006). Hi ha versions prèvies dels anys 1990 i 2000. Les llistes vermelles per al medi marí que, segons l'opinió dels autors d'aquest estudi, falten són les següents: FAUNA MARINA (9): • Esponges • Celenterats

- Anèl·lids
- Altres cucs: turbel·laris, gastròtrics, nematodes, priapulòideus...
- Crustacis, altres artròpodes
- Briozous i afins
- Mol·luscs
- Equinoderms
- Procordats

FLORA MARINA (2):

- Algues
- Fongs

Indicador 7.4. Percentatge d'espècies de peixos marins protegits sobre el total

Taula 32. Percentatge d'espècies de peixos marins protegits sobre el total (Indicador 7.4)³¹

Nombre d'espècies de peixos marins presents a les Balears (incloses els elasmobranquios)	Nombre d'espècies de peixos marins protegits	Percentatge de peixos marins protegits ³²	Percentatge de peixos marins protegits, espècies amenaçades ³³	Any d'avaluació
408	62	15,20%	17,70%	2000
423	54	12,80%	14,60%	2015

CODI	7.4
TIPUS	Estat
DEFINICIÓ	Expressió de les espècies de peixos marins protegits del total.
SISTEMA DE CàLCUL	Percentatge d'espècies de peixos en les categories de conservació extingides, en perill crític, en perill, o vulnerable sobre totes les espècies de peixos marins. Per a les espècies totals no es consideren les de presència exponencial.
UNITAT	Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual. Els canvis no són freqüents, però es poden produir qualsevol any. Poden entrar o sortir espècies de les categories de protegides.
DADES	Capítol 7, apartat 2.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	Minva del percentatge d'espècies protegides
TENDÈNCIA DESITJADA	Cap espècie amb necessitat de protecció.
VALORS LÍMIT	
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	
COMENTARIS	Només es consideren espècies. El nombre total d'espècies pot canviar lleugerament depenent de l'especialista, ja que hi ha espècies pendents d'estudis taxonòmics més acurats.

³¹ Segons el llibre Vermell dels peixos de les Illes Balears. Inclou espècies: localment extintes, en perill crític, en perill i vulnerables.

³² Tenint en compte les espècies no avaluades

³³ Sense considerar les espècies no avaluades

Indicador 7.5. Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins

Taula 33. Estat ecològic bo o molt bo dels ambients marins (Indicador 7.5)

Primer mostreig (2005-2007)	Segon mostreig (2007-2009)	1 cicle (2013)	2 cicle (2015)
98,07%	90,54%	87	76,60

CODI	7.5
TIPUS	Estat
DEFINICIÓ	Proporció de masses d'aigua en què la qualitat ecològica és bona o molt bona, en totes les tipologies analitzades, d'acord amb la Directiva Marc d'Aigües.
SISTEMA DE CàLCUL	Percentatge de punts de control bons o molt bons respecte a tots els punts valorats.
UNITAT	Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ	
DADES	-
TENDÈNCIA OBSERVADA	S'ha produït un empitjorament
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment.
VALORS LÍMIT	100 % d'estat bo o molt bo.
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Direcció General de Recursos Hídrics. Servei d'estudis i planificació.
COMENTARIS	Falten els valors de les comunitats de fitoplàncton.

Indicador 7.6. Urbanització litoral

Taula 34. Urbanització litoral (Indicador 7.6)

	1956	1973	1995	2000	2012	2015
Mallorca	3,39	9,96	19,77	20,86	22,30	Sense dades
Menorca	2,04	6,33	13,16	13,64	13,73	Sense dades
Pitiuses	1,37	4,04	11,08	11,46	12,77	Sense dades
Illes Balears	2,57	7,63	16,06	16,84	17,92	Sense dades

CODI	7.6
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Percentatge del litoral que està urbanitzat o té usos urbans.
SISTEMA DE CàLCUL	Percentatge de superfície litoral fins a 1km d'ample que està artificialitzat amb urbanitzacions o usos urbans.
UNITAT	Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Les dades se subministren quan es realitza un nou estudi d'usos, i això passa cada certs anys. Les dades utilitzades són de l'any 2000 i 2012. És molt irregular, però el desitjable seria fer-ho entre cada 5 o 10 anys. Millor cada 5 anys, per poder detectar tendències.
DADES	Capítol 7, apartat 3.1
TENDÈNCIA OBSERVADA	Increment continu de l'artificialització del litoral, sobretot a Mallorca.
TENDÈNCIA DESITJADA	Detenció del procés d'artificialització.
VALORS LÍMIT	-
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Les dades que s'han utilitzat són del projecte d'elaboració d'indicadors de sostenibilitat del CITTIB. Es van elaborar una sèrie de mapes de cobertures de sòl de les Balears dels anys 1956, 1973, 1995 i 2000, mitjançant fotointerpretació (Pons, 2002 i 2004). Les dades del 2012 s'han extret de l'informe de conjuntura 2014-2015.
COMENTARIS	Existeixen altres dades del projecte Corine Land Cover per a tota la regió. La irregularitat en la disponibilitat de dades, que fa que els períodes oscil·lin entre 22 anys (1973 fins a 1995) i 5 (1995-2000) segur que provoca distorsions en els valors.

Indicador 7.7. Evolució dels ports esportius i amarratges

Taula 35. Evolució dels ports esportius i amarratges (Indicador 7.7)

	2007	2008	2009	2010	2011	2013 ³⁴	2015
Nombre de Ports	65	65	69	69	69	69	70
Nombre d'Amarratges	19.609	19.941	20.852	20.488	20.529	22.431	22.472
Variació en el nombre d'amarratges	-	1,70 %	4,57 %	-1,74 %	0,20 %	9,26 %	0,18 %

CODI	7.7
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Variació de les places d'amarratge a les Illes Balears.
SISTEMA DE CàLCUL	Percentatge de variació de les places d'amarratge dels dos últims anys dels que es tenen dades. El valor pot ser positiu o negatiu.
UNITAT	Percentatge
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 3.1
TENDÈNCIA OBSERVADA	Increment continu general, però hi ha dades que no són coherents, com la desaparició d'amarratges. L'impacte es manté o s'incrementa.
TENDÈNCIA DESITJADA	Estabilització de les places.
VALORS LÍMIT	
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Portal Oficial de Turisme de les Illes Balears: http://www.illesbalears.es/esp/islasbalears/nautica.jsp?SEC=NAU Autoritat Portuària de les Balears: http://www.portsdebalears.net/ Ports de les Illes Balears: http://www.portsib.es/index.php?option=com_frontpage&Itemid=62&lang=es_CA
COMENTARIS	

³⁴ Dades de 2013 i 2015 de procedents de la Federació Espanyola d'Associacions de Ports Esportius i Turístics. Hi ha un canvi de font. Les dades s'han de valorar amb precaució.

Indicador 7.8. Aigua de depuradora abocada al mar

Taula 36. Aigua depurada abocada al mar (m³) (Indicador 7.8)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
40.946.920	48.635.511	43.052.454	38.875.490	40.054.915	Sense Dades	48.869.386

CODI	7.8
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Volum d'aigua abocada al mar per depuradores, independentment del seu tractament.
SISTEMA DE CàLCUL	Suma de l'aigua abocada al mar a través d'emissaris des de depuradores de les Illes Balears.
UNITAT	Metres cúbics
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 3.1
TENDÈNCIA OBSERVADA	Les dades no són prou completes com per poder observar una tendència. En principi hauria de ser la reducció, a causa de la reutilització que s'incrementa, però també incrementa el consum. Part de l'abocament ha d'anar per a reutilització, però no es disposa de dades detallades.
TENDÈNCIA DESITJADA	Reducció de l'aigua abocada al mar
VALORS LÍMIT	-
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	-
COMENTARIS	Falten dades de bastants depuradores, encara que no són els més importants. Així mateix s'assigna tot el volum d'una depuradora a la destinació indicada; però això no és estricte; de vegades aigües que no corresponen a emissaris acaben al mar i també pot ocórrer el contrari.

Indicador 7.9. Evolució de la pesca

Taula 37. Evolució percentual de la pesca. Captures (Indicador 7.9)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
2,66	4,68	3,38	-7,36	5,20	-4,53	0,97

CODI	7.9
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Variació percentual de la pesca professional desembarcada a les Illes Balears.
SISTEMA DE CàLCUL	Percentatge de variació de la pesca dels dos últims anys dels que es tenen dades. El valor pot ser positiu o negatiu.
UNITAT	Percentatge.
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 3.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	Disminució general, però amb fort oscil·lacions.
TENDÈNCIA DESITJADA	Disminució
VALORS LÍMIT	
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Balears.
COMENTARIS	Les dades són de pesca desembarcada a les Illes Balears, però en alta mar poden pescar altres flotes pesqueres, tant espanyoles com d'internacionals.

Indicador 7.10. Residus recollits al mar

Taula 38. Tones de residus recollits al mar (Indicador 7.10)

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
231,53	206,74	233,42	422,88	224,58	254,71	173,03	35,16	26,44	36,02	46,90	109,80

CODI	7.10
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Quantitat de residus recollits al mar per part dels serveis de neteja de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.
SISTEMA DE CàLCUL	Quantitat, en pes, de tots els residus, tant sòlids com líquids, recollits pels serveis de recollida al mar.
UNITAT	Tones.
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 3.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	Increment a l'inici de la sèrie. Cal dir que el fort increment de l'any 2007 correspon als residus abocats per l'enfonsament del vaixell Don Pedro a Eivissa. A partir del 2011 la disminució es deu a la reducció de pressupostos i mitjans, no a la minva de residus.
TENDÈNCIA DESITJADA	Disminució per disminució real dels residus, no per minva de l'esforç de neteja.
VALORS LÍMIT	
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Conselleria de Medi Ambient i Agència Balear de l'Aigua i Qualitat Ambiental (ABAQUA) i el Centre de Coordinació del Pla de Qualitat de les Aigües de Bany.
COMENTARIS	

Indicador 7.11. Accidents amb abocament d'hidrocarburs

Taula 39. Nombre d'accidents amb abocament d'hidrocarburs (Indicador 7.11)

1998	2002	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	1	1	0	0	2	0	0	1	1	1

CODI	7.11
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Accidents de vaixells amb abocament de més de 7 tones d'hidrocarburs.
SISTEMA DE CàLCUL	Suma
UNITAT	Nombre d'accidents
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 3.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	No hi ha tendències, ja que es tracta d'episodis accidentals esporàdics.
TENDÈNCIA DESITJADA	Desaparició.
VALORS LÍMIT	Zero
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Direcció General de la Marina de Mercat. Subdirecció General de Trànsit, Seguretat i Contaminació Marítima. Ministeri de Foment. Ministeri de Medi Ambient http://www.mma.es/secciones/calidad_contaminacion/indicadores_ambientales/banco_publico_ia/pdf/DESAccidentesMarinos.pdf
COMENTARIS	

Indicador 7.12. Espècies vegetals invasores

Taula 40. Espècies vegetals invasores (Indicador 7.12)

Any	Espècies vegetals exòtiques invasores	Espècies vegetals amb potencial invasor
2010	6	0
2011	5	3
2015	12	0

CODI	7.12
TIPUS	Pressió
DEFINICIÓ	Nombre d'espècies vegetals considerades invasores
SISTEMA DE CàLCUL	Suma.
UNITAT	Nombre d'espècies
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual.
DADES	Capítol 7, apartat 3.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	La tendència és que les espècies invasores s'incrementin, encara que de vegades alguna, com la <i>Caulerpa taxifolia</i> , disminueixi molt la seva pressió.
TENDÈNCIA DESITJADA	Disminució.
VALORS LÍMIT	Zero
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	A partir del 2011 es troba el Reial Decret 1628/2011 que determina oficialment el nombre d'espècies invasores.
COMENTARIS	

Indicador 7.13. Superfície marina protegida

Taula 41. Superfície marina protegida (Indicador 7.13)

2007	2009	2011	2012	2013	2014	2015
105.619,77	123.419,78	Sense canvis representatius				

CODI	7.13
TIPUS	Resposta
DEFINICIÓ	Superfície marina protegida com a espais protegits i Xarxa Natura 2000.
SISTEMA DE CàLCUL	Suma.
UNITAT	Hectàrees
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual, a partir de les dades de la Conselleria de Medi Ambient.
DADES	Capítol 7, apartat 4.3
TENDÈNCIA OBSERVADA	Des de fa anys no s'observa un increment de la superfície protegida i les figures de protecció. La diferència es deu al perfeccionament dels càlculs.
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment
VALORS LÍMIT	
INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	Conselleria de Medi Ambient: www.xarxanatura.es . Conselleria d'Agricultura i Pesca.
COMENTARIS	

Indicador 7.14. Platges amb distintius de qualitat ambiental

Indicador 7.15. Ports amb distintius de qualitat ambiental

Taula 42. Platges amb distintius de qualitat ambiental (Indicador 7.14)

	Percentatge de platges guardonades amb el distintiu ambiental sobre el total ³⁵	Percentatge de ports guardonats amb el distintiu ambiental sobre el total ³⁶
2007	21,86 %	29,20 %
2008	22,94 %	32,31 %
2009	23,30 %	37,68 %
2010	28,31 %	47,83 %
2011	34,40 %	55,07 %
2012	16,49 %	33,33 %
2013	12,90 %	28,99 %
2014	21,51 %	37,68 %
2015	17,92 %	28,99 %

CODI	7.14 i 7.15
TIPUS	Resposta
DEFINICIÓ	Percentatge de platges i ports amb distintius voluntaris de qualitat ambiental o assimilables.
SISTEMA DE CàLCUL	-
UNITAT	Percentatge.
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Capítol 7, apartat 4.4
TENDÈNCIA OBSERVADA	Variable.
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment
VALORS LÍMIT	En el cas de les platges, n'hi ha moltes que pel seu estat natural sense cap tipus de servei ni control, fa molt difícil o impossible que s'hi apliqui un distintiu ambiental. Amb la qual cosa aquest valor mai no assolirà el 100 %. En el cas dels ports esportius, que disposen de personal encarregat, direcció i

³⁵ En el cas que una platja compti amb diverses distincions només es comptabilitza una vegada.

³⁶ En el cas que un port compti amb diverses distincions només es comptabilitza una vegada.

INSTRUMENTS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	gestió de procediments, sí que és factible assolir el 100 %.
	A partir de les dades de la Conselleria de Medi Ambient per a Banderes Blaves (Servei de Qualitat Ambiental) i EMAS (Servei de Qualitat Ambiental) Per a l'ISO 14.001 es pot anar a les mateixes fonts, però no sempre hi ha informació. També es pot consultar AENOR i altres entitats certificadores, Associació d'Instal·lacions Nàutiques Esportives de les Balears (ANADE)...
COMENTARIS	